

aplm deinde illud qd spuale **U**iderint er
go q̄s indiscrete se habeāt eruditor: es pue
rorū vel alioꝝ aīaliū hoīm / qui paz disse
runt in morib: a pueris / si protin⁹ eos q̄
sierint exuere ab omī passiōe viciosa. eos
velut ad spūalem senectutē subito puebe
re contēderint. **S**i demū sine ordine r tē
pe zelus corū. non fm sciam implacabili
feruore imo furore passiōe oēm pseq̄ mo
liatur. **A**mpli⁹ vero pmittit discretio pas
siones aliq̄s germinare vel crescere / nō qz
placeant aut pulcre sint / sed ne deteriores
inualescant passiones. sicut retundit cla
uus clauo. r dolor est medicina doloris.
Sic enī respectus humane laudis / vel ti
mor infamie / vincit aliq̄n turpioꝝ adul
terioꝝ r stuproꝝ r rapinaz aut alioꝝ hu
iusmodi flagitioꝝ / opatōes **S**ic tolerabi
lius est pmittit diuisionē odiosam fieri
inter q̄sdā psonas / q̄ impudico se amore
pmaculent. **S**ic ad felicē reipublice mī
stratōem / inducitur ipsi picipes aliq̄n p
fame reprobationē. **S**ic ad lrās cognō
scendas pdest pueris emulatio quedā (lz
viciosa) vt socios exuperēt. **C**ursus di
cretio sicut pmittit passiones aliq̄s vici
pabiles sic aliq̄s laudabiles / pferim feruī
das r sublimes q̄nq̄ cessat inducere. si in
deteriorē exitū. eas versum iri cognouerit
Utputa si parere sibi. si frenum suum pa
ti postea recusarēt. **N**on enī pntia tātum
mō spectare satis hz discretio sed rerū exi
tus prudētē ipsa metif. **N**ihil qdē subli
mi⁹ sed nihil piculosi⁹ r tentatōib: magis
expositū / q̄s ambulare pviā affectōis amo
rose dū vehementiā in se hz. sic amor vti. 3
d. r. vehemētissima est passiōnū **C** Postre
mo placet ipsi discretōi. sobria mens r mo
desta. si tñ sollicita est ambulare cum deo
suo. p viā mādatoꝝ suoꝝ. r hoc via regia.
a patrib: trita. tanq̄s si iumentū sit apd de
um. tanq̄s pteꝝa sit asina quā agitat iesus
in birlin. **P**lus inq̄s placet tal' qdā rudis
mens. r arida terra sine aqua / q̄s si reiecto
freno discretōis / q̄reret ductu pprioꝝ affe
ctuū in mirabilib: sup se p p̄rupta mōtiū
p̄tēplatois. p alta r sublimis sapie. p desi
deria stāmantia q̄b: accendit felicit' qdē si
discretōi sp̄ in beferit / saluare se in mōte et
illic / despectis imis iubilare deo / in deca
cordo psalterio. cū cātico in cithara r cuz
p̄pha abacuc dicere ex snia. sup excelsa mea
deducz me victor i psalmis canētē // **F**init

Carmen ad Petrū

de alyaco **C**ameracē Cardinalē quō bec
vita quoddā somniū est.

Petre quē totū frontis repleuit
Somniū cur nō miserā vocem?
Pluriū vitā. an caret sopore

Cor vigilantum?

Non caret / nā quas aliunde somni

Tradimus causas / nisi q̄ recludit

Missa de corde cerebri meatus

Fumida nubes?

Quis r quantus varius frequensq̄

Fumus occursans modo vel recursans

Occupat sensus vigiles abintus

Idola turbans

Abrii testes / varijs homo fit

Abrius causis / prout appetentum

Passio sese / vehementer alto

Corde profundat.

Nonne vesano furitū amore

Plurimi sic dat odium vel ira

Liuz aut zelus vel opum cupido

Gloria vana.

Erroꝝ hinc in vi stolidus resultat

Estimatiā / species quod intro

Res quasi veras capit / ac ineptum

Judicium fert.

Somniās crebro vigil esse credit

Disputat versusq̄s facit / reflectens

Se super / dicit vigilo nec erro

Somniculosus.

Soluitur somnus quid enim sefellit

Non spicit / vultis simili carere

Deliramento / viciosa primū

Passio cedat.

Vana virtutum simulacra fingit

Passio / nunquā bona iudicatrix

Fert suam prauus frenesim / videbit

Liber ab illa.

Liberat clamor / melius monentum

Soluit letargum / reuerisa cessat /

Pena si detur / sine vel furoris

Tempora labi

Sotis humane miseratus esto

Suavis interpres / ratio vigorem

Seruat in paucis / habet hinc minorem

Culpa reatum.

Caplic.

Incipiūt capitula
huius opusculi de monte p̄templatōis

De monte

- C**ausa quare de materia tam alta
cōscribit gallice potius q̄ latinez
simplicibus et illiteratis poti⁹ q̄
doctoribus.
- 2 **L**itteratura et magna sciētia non est
omnino contemplatiuis necessaria
 - 3 **D**euobus hominū generibus et q̄
habiliores sunt ad contemplatōem
 - 4 **D**euobus modis contemplatōis
vno in scientia. alio in affectu.
 - 5 **D**e magna differentia inter sapien-
tiam et scientiam.
 - 6 **Q**uod null⁹ deat dici sapiēs nisi sit bon⁹
 - 7 **Q**uomodo simplices et idiote p̄nt p
uenire ad sapientiam per exēplū a simili
 - 8 **Q**ue sunt opera per que deus perfe-
ctius cognoscatur.
 - 9 **C**ontinuatio breuis seu epilogus
predictorum.
 - 10 **Q**uod amor dei principium est et finis
vite contemplatiue.
 - 11 **Q**uod amor mūdi p̄rio est remouend⁹
 - 12 **Q**ualis sit pena in dimittēdo amo-
rem mundi.
 - 13 **Q**uomodo aliquis possit amittere
amorē mundi per exēplū ostenditur
 - 14 **Q**uod legere aut audire sanctorū aut
sanctarū vitas proffit ad contemplatōem.
 - 15 **D**e angelorū suffragiis et aduersita-
tibus atq; generibus aliquorū hominū p
speritatem vel aduersitatem habentium.
 - 16 **I**ncipit loqui de scala cōtemplatio-
nis dei cuius tres sunt gradus scz humi-
lis penitētia. locus secret⁹ cum silētio. for-
tis pseuerantia vt beatus Bernardus po-
nit super Cantic. cantic.
 - 17 **Q**uomodo a labore actiue vite inci-
pi debet vita contemplatiua.
 - 18 **G**ratia singularis aliquibus colla-
ta/nō est ab omnibus imitanda. Et q̄ mul-
ti oppositum facientes sunt decepti
 - 19 **I**n quo cōsistit pfectio vite cōtēpla-
tiue p similitudinē amoris mūdani declarat
 - 20 **Q**ualis sit amor dei quem contem-
platiuis habere debet.
 - 21 **D**e secundo gradu cōtēplatiōis et
duro conflictu ibidem existente
 - 22 **I**n quali statu sit cōtēplatiuis in
secundo gradu contemplatōis.
 - 23 **D**e duobus modis silētij et solitudis.
 - 24 **D**e naturali secreto.
 - 25 **Q**uomodo corpus p̄templatiui de-
beat ordiari et de impedimētis aduenientibus

- 26 **D**isputatio quomodo vita contem-
platiua sit proficua et primo sibi ipsi.
- 27 **D**e profectu magno quem contem-
platiui alijs afferunt.
- 28 **Q**uod nō sit superbia tendere ad vitas
contēplatiuam ostendit per exēplū.
- 29 **D**e excellentia contemplatiui super
actiuos.
- 30 **D**e necessitate gratie dei ipsi contē-
platiuo.
- 31 **Q**ualiter anima in contemplatōe
dicitur eleuari super corpus et quodammodo
ipsum deserere et efficitur simplex et vnica
- 32 **M**emoriam libri magistri Richardi
de sancto Victore de contemplatōe.
- 33 **D**e tertio gradu cōtēplatiōis. et si
militudines quedam naturales.
- 34 **Q**uomodo fortis pseuerantia neces-
saria est cōtēplatiuis declarat p exēplū.
- 35 **D**e impedimētis pluribus ne possit
quis montē contemplatōis ascendere.
- 36 **D**e quibusdam adhuc alijs impe-
dimentis in via ista.
- 37 **Q**uidam modi meditandi qui pos-
sunt seruari in contemplatōe.
- 38 **D**e modo cōtēplatiui quē beatus
bernardus tenuit in principio.
- 39 **D**e alio modo meditandi per exē-
plum mendicantis.
- 40 **C**omendatio istiusmodi cōtēpla-
tionis tanq̄ securi utilis et leuis.
- 41 **D**e modo se visitandi in cōtēpla-
tione fm istū modum.
- 42 **D**e tribus dei iudicijs an̄ oculos mē-
tis reuocādis pro materia cōtemplatiōis
- 43 **Q**uod quidā deficiūt in pseuerantia
forti et ideo in contemplatōe modicum
proficiunt.
- 44 **Q**uedam imaginatio montis cum
tribus tabernaculis siue habitaculis scilz
fidei spei et charitatis.
- 45 **D**e tribus modis quibus gratia dei
detur.

Prolog⁹ in tracta-
tum eiusdē domini Johis de Berton La-
cellarij parisiens. de cōtēplatiōe ex gal-
lico in latinū translātū.

Capitulum primū

Causa quare de materia tam alta conscri-
bit gallice simplicibus et illiteratis.

Con
Trari nonnulli fortasse
acquerere proinde cura
ria tam sublimi. pura de
templatiua scripserim
p̄ntem idionis simplici⁹ q̄. vi
ribus meis. ac etiā lingua macten-
cana. et nō potius sermone latino.
entia ampliori imbutis. cum ista
ad illatos simplices q̄nō p̄nter
q̄ ego inquit. Quia etiā in libro
doct⁹ sc̄o. de vita p̄tacta libro
cat. et p̄tore a sc̄o gregorio in mo-
nitiō a beato B̄n̄ sup cantic. et
Richardo de sancto victore. et
alijs ad dicta quorū erudit⁹ sciēs
suq̄ū facere p̄nt. idcirco talib⁹ scriber
lia simplici⁹. et sc̄o de simplici⁹
litterarijs p̄ntem sermone meis. q̄
na conscribo de materia cōtēplatiōis
tinos sermones intelligere nō valent
Et cum dicat ap̄tus q̄ mulier in nauis
virgo. cogitat que dñi sunt. vt sic
poret ip̄. que ante nupta est. cogitat
sunt mūdici quo placeat suo. Jo-
us conuenit me cōplare et scribere
posse iudico dictis meis locorū q̄
gratia p̄tore abiq; matronarū vnica
uere p̄tore p̄tore q̄ quod ipe deo
re poterat adē famulando cōtinuē
amand⁹ honorādo. Nec q̄ me si-
citas ab opere retardare. et fm
lectus sui capaxit. velim p̄tore. q̄
in eis expect. sum. nihil in cōtēplatiōis
dicurus aur difficile.

Capitulum. II

Litteratura magna et sc̄ia non est om-
nino contemplatiuis necessaria.
Quod autē copia sciētie et literarū
et eruditio q̄ legis diuine ac sac-
scripturū nō modicum ad apicē contē-
platiuis modicum p̄tore ammuni-
lum. nihil dicitur. idcirco t̄mōū obest
nō plurimū. nō quidē est. sed occasio
statiōis et sc̄ia p̄nter accipit. et
possibile autē est ad vtrā cōtēplatiōem
alio innere q̄ p̄ humilitate p̄tore. sic
dicit ap̄tus. Si q̄ in uerbo videri
esse in hoc seculo. sicut si sit sapiēs
hoc est. intellectus sui humiliter. sicut
reputas resp̄tore diuine sapientie. p̄nter
valens cōp̄tore dei iudicia. et p̄tore
vtrū est q̄ in cōtēplatiōis actiōe. pl

Irari nonnulli fortasse poterit ac querere proinde cur de materia tam sublimi. puta de vita contemplatiua scripserim tractatum pntem/idiotis simplicibus. videlicet sororibus meis. ac etiam lingua materna gallicana. et non potius sermone latino. ipsi scientia ampliori imbutis. cum ista materia ad illatos simplices non pertineat. Ad quod ego inquam. Quia enim in libris varijs doctorum scriptorum/de vita pretracta subtiliter tractat. utpote a sancto gregorio in moralibus necnon a beato Bern. sup cantica. Item a Richardo de sancto victore. et a quibus pluribus alijs. ad dicta quorum/eruditi scientijs/ confugiū facere possunt. idcirco talibus scribere talia supersideo. Sed est secus de simplicibus illitteratis presertim sororibus meis/ quibus praeterea conscribo de materia contemplatiua. latinis sermones intelligere non valentibus. Et cum dicat apud quod mulier in nupta et virgo. cogitat que domini sunt/ ut sit sancta corpore et spiritu. que autem nupta est. cogitat que sunt mundi/ quomodo placeat viro suo. Idem vtilius et convenientius me consilare et scribere non posse iudico dictis meis sororibus/ (que dei gratia pridem absque matrimonij vinculo vivere proposuerunt) quibus quod ipse deo piacere poterint eidem famulando continue. eiusque amando et honorando. Nec eorum me simplicitas ab ope illo retardare habet. cum scilicet intellectus sui capacitatem/ velim precedere. que in eis experiri sum. nihil incomprehensibile dicturus aut difficile.

Capitulum. II.

Litteratura magna et scia/ non est omnino contemplatiuis necessaria. Quiauis autem copia scientie et litteraturae eruditioque legis diuine ac sacre scripture. non modicum ad apicem contemplatiuis volare cupientibus praestet amminiculum. nihilominus idipsum interdum obest multum pluribus. non quidem ex se. sed occasione inflationis ex scientia puenientis et acceptae. Impossibile autem est/ ad veram contemplationem. alio itinere quam per humilitatem puenire. sicut dicit apud. Si quis inter vos viderit sapiens esse in hoc seculo. stultus fiat et sit sapiens. hoc est. intellectum suum humiliet. stultum se reputans respectu diuine sapientie. puta non valens comprehendere dei iudicia atque opera. Hinc est quod in contemplatiua acquisitione/ plu-

bus scientificis/ viam ad eam perueniendi nil tantum intercludit/ quam quod se humiliare dedignant. scilicet eorum intellectum occupando et summittendo mysterijs redemptionis domini nostri. suisque factis tam humilibus et exemplis relictis. Et tamen per istud ostium quod tam humile atque bassum est/ non intras sur est et latro inuicem laborat. Sicut dicit dominus In vanitate sensus sui/ capite incedens leuato in magna seculi sui intellectus reputatione scientie sue. spernens inclinari efficique ut puillus. nunquam per hostium illud humile poterit introire quoniam potius offendens abibit retro sum. ad instar quorundam domini nostri discipulorum. de quibus scriptum est quod abierunt retro sum. cum seculum capere intelligere nequerant de sui corporis mysterijs docentem. Quia de re etiam accidit quosdam doctissimorum optasse/ quod utinam ad tantam scientiam nunquam puenissent sed potius permansissent in sua simplicitate/ quemadmodum matres eorum sine litteratura. Non ratione scientie ex se quod seculum proficua non esset. imo prodest multum per omnem modum/ eam tamen bene humiliter et in dei gratia. sed puenit istud ex surreptione superbie sicut dicit apud quod scientia inflat. Accidit item etiam in complexione ac personarum varietate. Expimur vinum optimum obesse non parum. seculum laborati. Sicque enssem furibundo. qui quippe cum tali seipsum mactet. Videmus etiam oculis egris. odiosas esse lucem. que puris delectabilis. dulcis et amabilis est. Sic est de scientia. quod ipsa scilicet homini moribus inordinato atque indisposito. per abusum multum est damnosa.

Capitulum. III.

Qui ad contemplationem meliores sunt.

Sicut dicit beatus gregorius vi. moralium. sunt quidam naturaliter aut ex complexione vel consuetudine/ ad exteriora occupaciones terrenas ita inclinati quod ad contemplatiua se eleuare nequeunt multo autem habiliores repiuntur ad vitam actiuam. Quod si ad oppositum niterentur. in magnum incidere errores et blasphemaciones. Tanto ei deteriores cordis tumultus tolerant quanto eis licetius ad cogitaciones vacat. Ideoque tales in actiua seipsum exercitare debent. Alij vero metis sunt tam tranquille et ociose. ut si eos labor occupatiua excipiat in ipsa operis inchoatione succubant. scilicet delectabiliter viuunt in consideratione operum dei viteque celestis. et hec ruminantes atque

De monte

tota humilitate de sua salute meditantibus.
Et tales quantum valent metes suas ab exercitacione immoderati operis abstrahant. **S**epe enim qui deum contemplari quierunt poterant occupacionibus pressi ceciderunt. Et sic tales in operacionibus exterioribus occupati plus deficerent quam proficerent. **S**unt autem qui ex consuetudine aut per virtutem contemplacionis vel dei dileccionem excellentem aut certe eis a suis progenitoribus aduenit. ut scilicet habeant mentem habilem et quasi ambidextram valentes se modo vni modo alteri se tradere vite quales esse prelatos decet. **M**odo accidit quandoque quod quidam clerici et litterati. sunt de statu primorum condicione talium. quare sequitur quod sepius ipsi errant si se nimis profundis cogitacionibus ingerunt. dimittendo operationes et exteriores occupaciones. **E**tiam evenit quod simplices persone et illiterate sunt de alio statu. et condicione alia. et tales secure possunt vivere in solitudine. et semper aut frequenter cogitare de eorum salute sine alia occupacione terrena. **I**ta ergo videtis manifeste quod persone simplices non sunt repellende quin etiam eis est bene scribendum de vita ista contemplativa. **V**idemus etiam et vidimus per experientiam in scriptis heremitis et in aliis quibus se minus quod plus profecerunt in dei amore per istam vitam contemplativam. quam fecerunt vel faciunt plures magni clerici. **R**atio. quia ista vita melius adquiret per bonam simplicem humilitatem quam per litteraturam magnam. **S**icut dicit salomon de dei sapientia quod ipsa gradus cum simplicibus. et cum eis est sermocinatio eius. **I**deo precipit alibi. **Q**uerite deum in simplicitate cordis quia ipse est simplicissimus et reperitur per simplicitatem.

Capitulum quartum.

De duobus modis contemplacionis Uno in scientia. Alio in affectu.

Ed pro pleniori satisfacione in ista materia considero quod vita contemplativa habet in se gradus et partes quarum una est subtilior alia. **E**t est una talis que inquiritur per rationes fundatas in vera fide dei natura et ipsius essentia et eius opera. **E**t valet ista contemplatio ad repiendum novas veritates vel ad declarandum et docendum. aut etiam ad defendendum contra errores et falsitates hereticorum et infidelium. **E**t de tali materia non intendit loqui ad presens. pertinet enim solummodo ad bonos theologos. bene in sacra scriptura

et instructos. non autem ad simplices. nisi esset per inspiracionem miraculose ipsis data. sicut accidit in apostolis qui erant valde simplices et sine litteratura pluribus aliis. **U**na alia pars contemplacionis est que principaliter tendit ad dei amorem et ad sciendum suam bonitatem sine magna inquisitione clarioris cognitionis quam est talis de vera fide que data est eis aut certe inspirata. **E**t ad hanc contemplacionem possunt pertinere simplices persone. in dimittendo curas mundiales. et in custodiendo cor suum pure mundum. **E**t de tali loquor in presenti. **E**t credo quod ista sit sapientiarum contemplatio quam principaliter beatus Dionysius in libris suis de mystica theologia edocuit. et est sapientia excellentior et altior quam possumus habere in hoc mundo. que fuit ei revelata per beatum Paulum apostolum. cuius ipse exiterat discipulus.

Capitulum quintum

Magna differentia est inter sapientiam et scientiam secundum doctores.

Magna differentia assignatur doctoribus sanctis inter scientiam et sapientiam et principaliter beatus Bernardus. **Q**uia scientia pertinet ad intellectum et provenit isti soli. sed sapientia ad affectum. **E**t ideo secundum nomen suum sapientia valet tantum sicut saporosa scientia. qui sapor respicit affectum desiderium appetitum et voluntatem persone istius cui inest. **E**t ideo potest in aliquo magna scientia vel cognitio esse in quo erit modica vel nulla sapientia. **R**atio quia non habet saporis vel affectum ad illud quod ipse scit. **E**t deus clarat per exemplum grossum. **P**otest enim aliquis cognoscere mellis naturam. quia audivit aliquem de tali narrare sive loqui. vel etiam quia legit in libris de natura mellis. sine hoc quod quicquam mellis dulcedinem gustaverit. **I**tem medici cognoscunt naturam infirmitatum. et sepe melius quam ipse infirmus seu patiens. **S**ed quantum ad sensum doloris clarum est ipsos infirmos plus scire infirmitates. non per rationem sed per experientiam. **S**ic suo modo potest aliquis habere maximam scientiam vel cognitionem alicuius persone sine magna affectu amoris vel odii copulacione vel displicentie ad talem personam. **E**t ex alia parte potest aliquis capere magnam affectum vel complacentiam alicuius sine magna cognitione. **V**idemus ergo quod secundum hoc possumus concipere et intelligere posse esse magnam sapientiam in aliquo. sine magna vel

Contra
dara cognicione. et clara et magnam sci
am seu pignora sine multa vel magis sap
Capitulum sextum

Nullus appellari sapiens nisi bonus
Et ceterum vltim loquendi
vicium coiter aliq magni de
theologi et phi habere scimve
pientia q sunt untruci in pria pre con
platio de qua locutus sum. Sed in
contemplatione videntur posse esse
tacet beatitudine humani. S; doc
ere est minus rectu et est abulio loqu
nisi tales clerici habeat cum cognitie
rum ardente affectum per dilectionem
deur ad hoc qd facit ad a amore. Et in
tali dilectione caritate no potest esse
ipsa felicitas in contemplatione. nec fuit vnq
intemo. **A**ffertio alia. sicut ego teno.
Et qui aliter tenent sunt ad ipso aplo re
prebent dicere. q illi q dicunt se sapietes
hoc est habere sapiam. facti fuerunt. **I**tem
Et eis assignat. Quia cu cognouissent d
um no sicut dei ipm gloriam cauerit. nec
cur dei amauerit. nec grates ei redidit
sed conuenerit. **S**ic ergo possumus
videre quos veracit loquendo dicere deo
mus scientes vel habere sapientiam et
non quantumcumq litterati exiterunt.

Capitulum VII

Quomodo simplices et idiotae possunt a
sapientia pergere per exemplum a simili
Cognitio scientia q habet de deo
per vera et sola fide sufficit ad per
ueniendum ad talem sapientiam sicut de
cu et p amore dei et formam et ei bonore
Et videt mibi q sicut dicit Arist. q sim
plices phi bre facultate crededo hoc que
phi ratiocant sunt deo et angelis et pone
re fm hoc cognoscant suam affectu em q
per hoc cognoscant q sunt simplices. bn
tes fide firma de deo bonitate et fm hoc ar
dentur amari. verus bnficiuim et ponit
dnt dici sapietes q quicqda phi. vna cu
stetes sine amore et sine affectu ad deum
sanctos eius et qm plus placet deo tales
magis q alij. Et quod plus est tales sine
ran sine affectu deo duppliciter sunt. **S**i
sentes sicut sal corruptu et sapietes inhi
piter vnq habeat tales quos quoz mus
nihil scit de secretis sui pris sed solus qrit

clara cognitōne. et clarā et magnam scientiam seu cognitōz. sine mltā vel mag sapia

Capitulū sextum.

Nullus appellari sapiēs nisi bonus existat

Secundū vsū loquendi cōiorē/ dicitur cōiter aliq magni clerici theologi et phi habere scim vel sapientia q sunt instructi in pria pre contēplatiōis de qua locutus sum. Sed in tali contēplatiōe videntur posuisse phi felicitate vel beatitudinē humanā. S3 hoc dicere est minus rectū et est abusus loquēdi nisi tales clerici habeāt cum cognitōe eorum/ardentē affectōem per dilectiōem ad deū et ad hoc qd facit ad ei amorē. Et sine tali dilectōe et caritate/nō potest eē posita ipsa felicitas in cōtēplatiōe. nec fuit vnq̄ intentio Arestotilis alia. sicut ego teneo. Et qui aliter fecerūt/sunt ab ipso aplo reprobēsi dicēte. q illi q dicebāt se sapiētes hoc est habere sapiam/ facti fuerūt stulti. Et cāz assignat Quia cū cognouissent deum nō sicut deū ipm glorificauerūt. nec sicut deū amauerūt/nec grates ei reddiderūt sed euauerūt. **S**ic ergo possumus videre quos veracit loqndo dicere debeamus scientes vel habere sapientiam et q̄s non quantūcumq̄ literati exiterint

Capitulum VII.

Quomodo simplices et idiote possunt ad sapientia ptingere per exemplū a simili

Cognitio vel sciētia q̄ habet de deo per verā et solā fidē/sufficit ad perueniendū ad talē sapiam sicut dicitur est p amorē dei et seruitiū et ei honorē. Et videt mibi q̄ sicut dicit Aris. q simplices pnt hēre felicitatē credēdo hec que phi testificati sunt de deo et angelis et ponere fm hoc cogitatōem suā affectōemq̄. Per hoc cōcludo q xpiani simplices/bn̄tes fidē firmā de dei bonitate et fm hoc ardentē amāt/verius hnt sapiam et potius dnt dici sapiētes q̄ quicūq̄ alij lrātī/ exstētes sine amore et sine affectōe ad deū et sanctos eius et etiā plus placent deo tales magis q̄ alij. Et quod plus est tales literati sine affectōe/do displicibiles sunt. exstentes sicut sal corruptū et sapiētes infatuati. Et p3 hoc p exemplū grossum. Si pater vn⁹ habeat filios duos quoz vnus nihil scit de secretis sui pr̄is sed solū q̄ sit

pater su⁹ et q̄ totū suū esse ab eo habeat. et q̄ debeat eū amare et toto corde et ei seruire et eū honorare et sic facit de tota sua affectōne. Alter autē fili⁹ multū sciat de secretis pr̄is sui p reuelatōem a pr̄e sibi factā et de talibz scit loq̄ magnanimit et tamē non habebit aliquā vel q̄si nullā affectōez dulcem et amozosam/ad patrē suū neq̄ ad obsequium eius. Istis stātibz. pero q̄s illoz filioz a dicto patre pl⁹ amabit et pl⁹ honorabit et magis remunerabit. Non ei dubiū quin prim⁹. Et insup a patre suo ppter talem affectōez ad ipm habitā/instruet ampl⁹. de secretis patris sui et de tota ei hereditate. Scōs at̄ p dēnabit ppter suā ingratitudinē et maliciā. et ppter abusum cognitōis secretoz sui patris sibi reuelatoz ab eodem.

Capitulum VIII.

Que sint opa per q̄ de pfecti⁹ cognoscit.

Care iā oñdi (sicut mibi videtur) nō frustrat imprinentē esse loquēdū simplicibz de vita contēplatiua/p̄ introductōe eoz ad dei amorē et eius degustatōem et saporē. per sanctas dulces q̄ affectōes. sicut p spem bonā. timorem sanctū/per ardēs desiderij. per displicentiam et tristitiā offēse diuine per pccm. et sic de affectōnibz alijs. Et quantū ad hoc cognitio vel sciētia lrāz seu lratura/nō requirit ultra plenā grossamq̄ fidē seu credulitatem. quāz tales simplices tenent de deo et de sua potentia sapientia. et bonitate. de suis mandatis et misterijs generalibus. de nostra redemptōne. de paradiso/ ac de inferno. Et non est exile. posse acquirere sapientia huiusmodi de qua dixi. Testatur enim Guilhelm⁹ doctor eximius q̄ inter omnia dei opera. nullum plus notificat et agnoscere facit deū suamq̄ bonitatem/ q̄ ista delectatio que cum spiritali placentiā recipit in anima. cum ipse deus eam secretere visitat/postq̄ se profunde humiliauerit/ ante eius maiestātē. Et si ita est. immo q̄ ita est. patet q̄ simplex et illiterata psona meli⁹ cognoscit deū/amādo eum et in anima sua eius opa recolēdo sicut dictū est/ q̄s facere potest q̄ntūcumq̄ literatus et p̄s p opa exteriora et p ratiōes naturaliter acceptas. An dñs n̄r ih̄s xp̄s pr̄i suo grās agit/ q̄ abscondit hec alta mysteria a sapiētibz et prudētibz h̄ mundi. et reuelauit ea puul. Exēpla etiā supra posita

monte

vel simee/cōtinne severtētis et girātis seu
circumcantis columnā aut pilare cui alligata est. vltra transire nō potētis. Item est sicut truncus quidā alligat⁹ simee. per quē inimic⁹. aiā ipam affixā tenet semper. phibēs fugā ei⁹ longiorē. quatin⁹ etiā am citi⁹ aliqñ fugientē reapprehendat.

Similaf in super cōpedib⁹ quib⁹ aues rapaces alligate pedib⁹ deferūtur. Et sic pariformiter de plurib⁹ figuris qb⁹ cōparat⁹.

Iste amor est regina illa pessima. q̄ cōstituit fundavit babylon ciuitatē cōfusiōnis et inimici infernalis in creatura hūana. Fecit enī amare semetipm vsq; ad cōtemptū nihilipēsionē dei oipotentis.

Est itē terra mala sterilis et maledicta nō pducēs fructū q̄ntulūcūq; bonū. Est et cadauer. phibēs coruū reuerti in arcā hoc est aiāz i hospiciū celestis paradisi.

Bostrimo gerit typū fatue mulieris intantū garrientis et yulātis et tā horribilez strepitum excitātis per suas fantasias q̄s inducit i domū ipi⁹ aiē sine cessatōe/ q̄ ipa aiā cogitur exire propriū domicilium et spiritali sanct⁹ qui esse deberet ver⁹ hospes nō potest inibi habitare/ sed inde abscedit.

Capitulum .XII

Qualis sit pena dimitteḍi amorē mūdi.

Quo amor mūdi seu mundan⁹ talis est sicut predictū. et q̄ amor bon⁹ illuc peruenire nō valet vbi iste habitat. Oportet se ergo inde expedire et remouere ipm totalit̄ rumpe. ei⁹ q̄ ciuitatē pfundere. atq; ab hospicio suo expellere. Sed heu hoc facere est multo difficili⁹ q̄ plures credūt. Et q̄lis pena sit. isti meli⁹ p̄cipiunt/ q̄ seipos a tali studēt alienare/ q̄ ceteri q̄ de hoc nullū computū faciunt nec ad hoc nitunt. Sicut enim aucta q̄ cōstricta et capta sit cōpedib⁹/ nō p̄cipit. et cū s̄ ipsidet glutino. nō sentit se annexā q̄ usq; recedere voluerit/ in de volare.

Sic in pposito. Inde accidit plāct⁹ et tristitia/ istis q̄ nouiter ad dei amorē cōuertunt. Sentit enī ipsi dolorē et penā/ ml̄topl⁹ q̄ antea. Hoc etiāz facit diabol⁹/ qz inimicus salutis tūc tales magis nitit̄ retrahere. quē admodū cattus solet muri facere. cū nimis ab ipso se voluerit elōgare.

Aut etiā sicut iuder aliq̄s captiuos suis a captiuitate sua fugitiuis. Tūc ei⁹ clientes suos mittit ad reducendū tales/ antea au

tē nō mittebat eos ad requirēdos. Iō sic necessariū est/ q̄ verus deus amoris saluator noster iesus xps attrahat ad se aiā illam quā eē voluerit suā amicā et sponsam. instruendo eā in arte vere dilectōis et boni amoris. Attractōem at̄ istā facit ipse/ varijs modis. Dodo p̄ inspiratōem et secretas monitōes cordis interi⁹. sine alio medio. Aliqñ p̄ mediū angeli. Sepe at̄ mediā antib⁹ alijs hoib⁹ tradētib⁹ doctrinas et bonas instructōes. Interdū p̄ magna bñficiā et dona diuersa. Qñq; etiā p̄ aduersitatē et tribulatōem. siue sit ab extra. infirmitate. paup̄tate. aut ex alijs guerris. siue ab intra tentationibus varijs.

Capitulum .XIII

Quomodo aliq̄s amorē mundi possit deferere/ per exempla.

Ancta aiā in canticis senties in se grauitatem et durū iugū seu graue on⁹ terreni amoris. cupies appropinq̄re deo sponso suo et amico/ deprecas in hec verba. Trabe me p̄ te. currem⁹ siml in odore vnguetoz tuoz. i. tue dulcedis. Et pari mō de⁹ oipotens facit suis famul⁹. Ipse ei⁹ eis immittit q̄ndā dulcedinē. aut odorē. aut saporē internū/ vel gaudiū qd̄dam sobriū/ vñā claritatē/ pacē/ dilatātōz mētis/ gustū/ aut etiā sonum sine sono. Et breuiter loquēdo/ est qd̄ attract⁹ et opat⁹ et qd̄ā motiū. qd̄ dari nō pōt nec verbo explicari/ s̄ sentit bñ.

Et tūc ipa aiā deuota expedit se de ligamie et nexu hmōi amoris mūdani. nec est tūc aliqd̄ h⁹ mundi qd̄ eā retardare poterit. nō diuitie. nō carnales delitie. nec cibi aut pot⁹ delectatō. nec lud⁹ nec ioc⁹ aliq̄s.

In mūdani hoies pleni amore fatuo. multū mirant̄ et totū in derisu et subsannatōz p̄uertūt. et fatua putāt oia facta hmōi aiē a deo sic attracte. Rō qz vidēt ipaz/ sp̄nere et derelinq̄re q̄ ipi amāt et bona valde eē iudicāt. S̄ i rei veritate ipsi ignorāt quō sit aiē tali. et qd̄ itra se sentiat.

Uidē manifeste q̄ si int̄ centū canes bñf̄ q̄ tuoz venatici/ q̄ sentiūt ceruū quē ip si nō videbāt nec etiā aliq̄ canes. statū isti q̄ tuoz venatici canes sentiētes odorē cerui post ipm currēt/ eius vestigia insequētes. nec ipos refuare nec retrahere poterit ipe dimentū aliqd̄ obstans. nec sepes. nec rubus. nec riuus. nō lapis. nec etiam cibus in itinere obiectus. Alij autem canes nō

Capitulum .X

Ad amorē mūdā/ seu mūdi p̄tio ē...
Cupies inchoare scire ar...
te bñ amandū deū p̄tio...
Quā p̄tio et p̄cipalē toto...
aborare d̄ ad remouendū amorē...
ontrariū. quē appello vocabulo...
amorē mundanū. Amor enim...
us iste est vt glutinū quoddā...
piritalis impediēs. ne se in alio...
ubleuare. Et etiam sicut cat...
um tenat forte pedes amme...
ibere valeat p̄trāsire. Rursum...
ur iste amor. carene si m̄l̄iter...
gans animā ipsi corpi/ vt ab...
erit elōgare. in similitudine...

De monte

percipientes cerui odorē / p vestigia eius
aut q̄ nō sunt venatici sed ignobiles et craf-
si / corroderentes forte cadauer aliq̄d / tales
nō insequuntur ceruū nisi forte ad modicū
spaciū. et hoc ideo quia alios vident currē-
tes quatuor. ideo currūt et ipsi. Sed citi⁹
cessabūt. tanq̄ seēt stupefacti de alijs q̄tu-
or quare se in vanū currēdo verarēt. nō ei
sentit q̄d isti / ipsi autē p̄tinue ad cadaue-
ra corrodeda sunt intēti. ¶ Comparatis
nunc habētes bonū dei odorē de bonita-
te. de glā celi / istis q̄tuor canib⁹ venaticis.
Alios autē mundanos nihil de dei boni-
tate et gloria celestis ceteris sentiētes alijs.

Capitulum. XIII.

Legere vel audire scōrū vitas / multum
prodest ad contemplatōem.

Sed etiā amorē istū mundanū / de-
pellit et remouere habēt ab hoīe /
sacra scriptura et scōrū exempla. lecta deuote
audita et sedule recogitata. De quo tra-
dere exēpla / nō est necessariū. sunt enī sine
numero / q̄tidieq̄ experimur in psonis se-
tradētibus ad vitā meliorē / salutēq̄ suā
diligēter p̄santibus. ¶ Accidit sepe q̄ tristis
frigidus aut certe tentatōnibus vexatus
aliq̄s / accedit ad sermonē. aut ad alicuius
libri lectōem. et subito nec trāsibit hora q̄
int̄ verba que inibi audierit leget aut respi-
ciet / ipse consequitur leticiā quandā et scōrū
calorē et a suis tentatōnibus liberatū se senti-
et. ¶ Et cognosco q̄ repiens se induratus
corde ad hñdā deuotōz / si applicauerit ali-
cui salubri doctrina aut vite alicui⁹ scōrū
lectōe / satis facili⁹ sentiet internā dulcedinē.
et citius q̄ si niteret ad istā hñdā sine me-
dio tali. s. q̄ simplr se daret ad cogitandū
de dei bonitate. ¶ Nec mir⁹ fm q̄ bñs gre-
go. de hoc adducit exēplū. Experiētia do-
cet / q̄ solis rotā et p̄fectā claritatē intue-
ri nō possum⁹ / s. ipm videm⁹ in mōtib⁹ in
quib⁹ respundet. simili mō percipim⁹ dei
claritatē et dignitatē in scōrū suis ybi mi-
rabilis relucet. ¶ Valēt etiā opant ad ob-
tinendā deuotōz / istam / scōrū merita q̄z
dicta recitātur et deuote recipiūtur. cū q̄b⁹
tali mō quodā mō loq̄mur. coz scripta p̄-
legētes. ¶ Sic ergo p̄z q̄ p̄ficiū sit scōrū
dicta et verba legere attēte vel audire. Posi-
to etiā q̄ ex tali lectōe nihil retineat nisi p̄
tali hora. Non enī frustra et incōgrue dñs
nostre verba sua cibū appellauit anie. ¶

nō est mirādū fame spiritali deperire ta-
les qui se a studio sacre scripture elongāt.
existentes macri et in deuotōne sua sicci.

Capitulum. XV

De angelorū suffragijs et de generib⁹ ali-
quorū hominū prospera et aduersa hñtū

Consequēter nisi nobis sanctorū
angelorū adesset frequēs auxiliū.
quis sufficeret euincere aut euade-
refraudes laq̄osq̄ inimici. ¶ Terte null⁹.
Idcirco angelo nobis i custodē depura-
to / honorē magnū ac reuerentiā semp im-
pendere debem⁹. lz etiā in locis sim⁹ posi-
ti secretis et priuatis. nihil in honeste p̄pe-
trātes quo ei⁹ p̄ntiā offendere possemus.

Sūt hoīes quidā nature tā laudabil-
pleni gratitudine et recognitōe acceptorū
a deo q̄ in p̄speris eidē fideliter famulāz
meli⁹ q̄ i aduersitatibus. et tales ipse nutrit
sepius in p̄speritatibus. hñtq̄ padisum in
hoc mundo et in futuro. ¶ Ratio. q̄ et toto
corde p̄fecto. nō cessant laudare deum et
grās agere de collatis bñficijs. Et ip̄s vide-
tur et in veritate sic est / q̄ q̄ntulūcunq̄ do-
nū licet modicū et exigū ab eo acceptū. sit
carissime et valde gratant accipiēdū. nō p̄-
pter donū s. p̄pter eū a q̄ venit. s. tale donū
Recte sic fili⁹ bon⁹ in terra aliena positus
multū gaudet cū recipit q̄lecunq̄ locale a
suo p̄re trāsmissum et care tenet. ¶ Et si a ca-
su accidit / deū remouere bñficia sua a tali
b⁹ de quib⁹ locut⁹ sum. statim permittēs eis
aduenire aduersitates. ipsi filii hoc gratā-
ter accipiūt tanq̄ a deo veniēs. et isto mō-
sicut in p̄speris et sic de corde dulci oī rem-
pore deū benedicūt et laudāt. De quorum
numero fuit bñs iob fm suā historiam et
plures alijs. ¶ Sed et sunt alij alter⁹ animi
et conditōnis / pl⁹ indurati et quodā mō na-
ture asinine. q̄ stimulari volūt et tles meli⁹
accelerāt ad deū p̄ tribulatōes et aduersita-
tes. q̄s ad se trahit de⁹ oī potēs sic mī pue-
rū separati ab ea. ¶ Dicit ei per aliq̄s vt le-
dat puer et sic clamās matrē ad eā reuertit
et lacrimās. Quē i vlnas suas suscipit ad-
hortās ne se decetero ab ea elōget. adijci-
ens q̄z alibi nō nisi mala sustiebit. Et i ve-
ritate loquendo nimis pauci reperiūtur /
q̄ sic viuacit⁹ et fundit⁹ ex toto corde certissi-
me recurrūt ad deum et ad eius auxiliū
in vera et bona humilitate. quemadmo-
dū in aduersitate faciunt cum se senserint

volatos. nō dicitur vbi habere recursum
nisi ad deū. hoc specialit⁹ quādo nō senti-
unt dolorē illa hora. qui sic omnino impe-
dimētū intellectus. qm p̄tueri ad co-
gitiōnē deū et seipos. Et ideo cōueni-
erit quidā sanct⁹ vni diuini grati-
firmitate ipm deprecari quātin⁹ deū
ip̄s excoaret sanitate impetrando. Quā-
do inquit iste sanct⁹ deuotōz habetis an-
phoset et melior estis an in infirmitate an-
geli. Cui respondēt q̄z in infirmitate di-
ca sanct⁹. Et ego oro deū vt vos in tali sta-
tu conferret in quo melior estis. Et licet
aliquis optet tribulatōem transire et ali-
re ad eo p̄pter dolēte que lenit ad p̄s se-
dicit q̄ plus. ipsi tamē generalit⁹ appo-
fructū valde placidū. ¶ Et licet in p̄speris
liberatis qualem p̄speritatem reponit q̄ p̄-
as vapulatores et commōnes. q̄s ad bo-
ram os hoc sic dicit. Et dicitur loquē-
do nō est aliq̄d q̄ sic vni acter tradit
amorē istū mundanū a terra ante quē
modū tribulatio bene patiēter recepta et
tempora exiles. Et q̄d p̄ est. ad istū amo-
re q̄z nō p̄ q̄s scōrū sine tribulatioe
ad extra aduenire. vel accepta p̄speritatis
riā penitentiā et carnalians mortificatōz
nisi miraculose alit facit fuerit et p̄ dei do-
num speciale.

Capitulum XVI

Incipit de scōrū contemplatiōis dei. cuius
tres sunt gradus sc̄z humilis penitentiā /
locus secretus et silentiū sc̄z p̄speritatis
nisi sc̄z bñs boni. s. p̄ caritatis tractat.

Humilis penitentiā ad fructū vite con-
templatiue et altitudinē. necesse
est. Et sc̄z sic sc̄z dēdere. p̄ncipi-
p̄t vni in se q̄d continēte. q̄s notare
possum⁹ penitentiā humilē locū secretū et
silentiū. et t̄tōt p̄speritatis. ¶ Inter illos
autē grad⁹ tres p̄ncipales. quos sunt me-
dij sed mī p̄ncipales q̄s sit alit de-
alto i alit. et dēterat vni quos
guent ad summā arboris lra montes
contemplatiōis. ¶ Humilis autē penitentiā
bet incipit. hoc quē et t̄tōt cum silentio
mediat. sc̄z p̄speritatis finit terminat
sc̄z antē ad bonū vni p̄speritatis de-
lectat. p̄ me imaginatōis mediocri medi-
tas et intelligit vbi silandū. ad ostē-
tū quid nos oportet facere p̄t q̄ ad dei

desolatos. nescientes ubi habere recursum nisi ad deum. et hoc specialiter quando non sentiunt dolorem illa hora. qui sit omnino impedimentum intellectus. quando potest ueritatem cogitare deum et seipsum. Et ideo conuenienter dicit quidam sanctus vni diuiti grauato infirmitate. ipsum deprecari quatinus deum pro ipso exoraret sanitatem impetrando. Quando inquit iste sanctus deuotus habetis amplior et melior estis. an in infirmitate an extra? Cui respondetur quod in infirmitate dicit sanctus. Et ego oro deum ut vos in tali statu conseruet in quo melior estis. Et licet aliquis optet tribulationem transire et cessare ab eo propter dolorem quem sentit ad penam sicut dicit apostolus. ipsa iam generat et apporatur fructum valde placabilem. Videmus in pueris scholaribus qualem profectum reportant per suas vapulationes et correptiones. quis ad horam eis hoc sit durum. Et breuiter loquendo non est aliquid quod sic viuaciter eradicat amorem istum mundanum a terra anime. quem admodum tribulatio bene et patienter recepta et temperata existens. Et quod plerumque est ab isto amore perfecte non potest quod sequatur sine tribulatione ab extra adueniente. vel accepta pro voluntaria penitentia et carnalitate mortificationis nisi miraculose aliter factum fuerit et per dei donum speciale.

Capitulum XVI

Incipit de scala contemplationis dei. cuius tres sunt gradus scilicet humilis penitentia/ locus secretus. et silentium Fortis perseverantia sicut beatus bernardus super cantica tractat.

Ad primum gradum ad fructum vite contemplationis et eius altitudinem. necessesse est scala vti et sic ascendere. principium tres in se gradus continere. quos nominare possumus penitentiam humilem. locum secretum et silentium. et forte perseverantiam. Inter istos autem gradus tres principales. plures sunt medij sed minus principales. per quos fit ascensus de alto in altum. et de virtute in virtute. quousque pervenit ad summitatem arboris seu montis contemplationis. Humilis autem penitentia hec incipit. locus quietus et secretus cum silentio mediat. fortis perseverantia finit terminatur. Sed antequam ad horum trium profectum descendam. per me imaginatio meliori intellectu et comprehensione aliquibus vtar naturalibus et intelligibilibus similitudinibus. ad ostendendum quid nos oporteat facere postquam ad dei

amore profectum veniamus. Non enim sine medio de imperfecto ad perfectum transire valemus. nec subito quod et repente fit summus et in virtutibus profectus. sed acquiritur ipsa in similitudine operationis naturalis. que procedit ab imperfecto ad perfectum. Ignis enim videtur per fumum incipit. post hoc est flamma cum fumo. deinde ignis purus et clarus et lucidus in carbone. Sicut granum in terra seminatum primo putrescit secundo germinat. postea se leuat extra terram crescitque usque ad maturitatem. Et planta transplantanda in terra sterili existens primo eradicabit. secundo replantabitur et erit tanquam mortua. postea viridescit et in altum succrescit. Suo modo est videre in alijs naturalibus per totum. Pariformiter volens vineam in vita contemplativa. in suo initio non potest habere profectum. quin potius oportet eum primo emittere fumum de simplicitate de vita sua preterita et eum flere amare et seipsum turbare sine magna consolatione. postea veniet flamma amoris cum fumo tali. postremo amor purus sine fumo. In statu primo mortificabitur vita carnalis preterita. in secundo germinabit aliter extra terram. in tertio fructus erit profectus. Si vero in similitudine plante eradicabit talis de terra mala et sterili vite mundane. quod fiet cum pena magna et labore. postea replantabit ubi adhuc leniter sustinebit gravitates. ultimatate vero erit radicata fortiter et perfecta. afferetque fructum multum. Tres status istos conuenienter quidam assignavit dicens quod in primo aliquis languet amore. in secundo nutrit. in tertio autem vivit amore. sicut patebit manifestius in sequentibus.

Capitulum XVII.

Quod dicitur incipit a labore vite active vita composita. **P**rimus gradus pertinet ad contemplationem. per statum incipientium et imperfectorum est humilis confessio. penitentia mediante qua quis in se amorem mundanum cum desiderijs pravis mortificat sicut mortuus illicitos et consuetudines malas. hec carne castigat et domat ne rebellet anime. sed ei sit subiecta. quod facit per ieiunium. vigiliam et abstinentiam. afflictiones. lacrimas. gemitus et suspiria crebra. ac etiam per corporalem exercitacionem seu laborem secundum statum suum. Qui ei ante penitentiam aut sine labore humiliter repetere vellet vti profectus vita contemplativa hunc seduceret. et comparere volenti vno saltu. modo tem altum conscendere. Ideo dicit beatus

De monte

Greg. alijq; sancti. q; vita actiua q; sita est in laborib; z afflictioib; corp'alib; dz assu- mi ante contēplatiuā tanq; aptā viā pro illa. De quo habem⁹ figurā in iacob qui seruiuit p rachel repūitante vitā contēpla- tiuā. prius tamē ei supponebat lya ei⁹ so- roz p quā vita actiua designat. **E**t q; tra- hitur q; iuuenes pleni adhuc carnalib; tē- tatiōib; z vicij; z etiā magni pctōres. qui multū tempis vite sue/male viuēdo dedu- xerūt. non possunt nec debēt subito se tra- dere ex toto ad pfectiōem contēplatiōis. **Q**uare? **P**ropterea. cū ei crederēt cogita- re de deo z puras habere orōes in secreto z ocio. citius ipsi tūc cogitarēt z abundāti⁹ ad malas suas inclinātiōes/ z peiores effi- cerētur. **E**t seneca in hac intētiōe dissiua- det ne q; solus lōgo tpe demoret. **E**t oēs sancti z phi ppter cām hanc ociositatē re- prehēdūt. **N**ihilomin⁹ ipsemet seneca et ceteri sancti/laudāt solitudinē z ociosita- tem ad liberū deo seruiendū. sicut fecerūt sancti heremite z alij plures religiosi bo- ni. **S**z diuersitas ista fm diuersitatē pso- narū est attendēda z mores varios eorum quēadmodū in gradu scōo declarabo.

x Capitulum. xviii

Gratia singularis aliq; bus collata/ ab oib;

non est imitanda.

Quibusdā ex grā dei speciali colla- tū fuit. vt in iuuetute sua/ solitudi- ni z solitarie habitatiōi se ipsos traderent. quēadmodū scūs bñdict⁹ legi fecisse. **P** se tamē in regula sua/ p se illō nō p̄sultit. sicut etiā faciunt alij heremite z doctores. p suadētes ne q; illā audeat attētare z ag- gredi. quia grā vna singularis alicui dona- ta/ nō est oīno trahenda ad cōsequentiam seu nō oīnib; imitāda. **E**t qui qñq; op- positū ausi sunt facere. s. q̄rere solitudinē z ociositatē sine p̄cedente labore z p̄uicia bona instructiōe ac consuetudine p̄uersa- tōis int̄ societate/ miserabilē sunt defrau- dati. **R**atio. volare ei nisi sunt anteq; eēt alati. z cōgredi bellū cū inimico immanif- simo/ p̄usq; alios mīores debellassent ad uersarios scz mundū z carnē. **E**t iō nō magnā habeo fiduciā in quosdā nōstri tē- poris heremitas sedicētes magnū afferrē p̄fectū sibiūpis. **Q**d z sentiendū puto de se- minis in reclusorij; positis. **S**cit⁹ vos ipse sorores mee dilecte/ quā necessitatem

sustinuistis vsq; huc esse i labore magno: (z forte adhuc ex vobis aliq; tali indigēt) anteq; potuissetis vos tenere in secreto et solitarias. z vos tradere oīno ad cogitan- dū de deo. in similitudine heremitarū z reclu- sarū. **D**abem⁹ enī z reclusorij nō soluz in nemoribus locisq; desertis positum. sed vbiq; p̄nt haberi vel exerceri ad de- clinandū mundū seu euitandū ei⁹ tumul- tum cū oīnib; suis occupatiōib; z sollicitu- dinibus. **P**ropter ista igi⁹ videt in reli- gionib; bene ordinatis z institutis noui- tios z nouellos oneratos fortiter in addi- scendo/ magnū habere seruitiū in labori- bus z vigilijs. ieiunijs z clamorib; z canti- bus. ad remouēdū p ista/ cogitatiōes. q; ad alia solitarij existētes possent habere. **S**ed tamē aliqui bñ expti in talib; peni- tentijs. et scientes tentatiōes/ cogitatiōes prauas carnales deuincere. habēt de spa- cio ampliori essendi in solitudine z absq; labore. **U**nde accidit aliquos talis exi- stere completionis tā fortis z dure nature ad vincendū domandūq; cum labore ten- tatiōes suas/ q; inhables sunt ad p̄fectiō- nem contēplatiōis. sed oportet eos conti- nue occupari laborib; vite actiue. **E**t repe- riuntur tales multi tam clerici q; layci q; cognoui. **S**icut e regione seu a contrario est inueniri quosdam quib; vita ipsa acti- ua est graue onus z mirabiliter p eam im- pediūtur. **E**tia accidit q; aliq; sit talis et tam bene in sua naturali complexiōe or- dinatus vel etiam ex gratia dei speciali q; plus vna die proficiet se tradens conueni- enter ex toto contēplatiōi. q; faciet alius in toto anno. **N**ihilominus nō intendo/ q; quis taliter se applicet vni vite/ q; se nō debeat aliquādo occupare in alia/ vel pl⁹ vel minus fm tempus z fm hoc q; ei pro- desse poterit. **N**ō enī debet se ita dare ad vitam actiuam quin interdū cogitare ha- beat ad deum suamq; cōscientiam emen- dādā/ ad confitendū et ad penitentiam agendam. **E**t ex parte altera nō sit ita de- ditus contēplatiōi/ quin aliquando eti- am ei opus sit aliquid laborare. **E**t ideo semper in eadem persona **M**artha est ne- cessaria cum **M**aria z maria cum martha vel plus vel minus vt dictum est. **T**alis tamē vsurpabit sibi nomen vite illius in cuius officijs plus et frequentius occu- pabitur.

Capitulum. xix

In quo consistit p̄fectio vite contēplati- ue z similitudinē amoris mundani.

Quoniam est aliquo aliter declar-

re in quo consistat p̄fectio contēplatiue. anteq; ad

ora progrediar. **Q**uamuis enī

antea dixerim amorē dei finē esse huius

te sic possit dīal vt mihi videt q; ipse

sic et esse debet omnū op̄ationū. et p̄ de

amorē debet fieri et ordinari quicquid faci-

mas. **P**ropter q; ista cāz dicitur. **N**ō conu-

ones quālib; vite contēplatiue. **U**ni nō

sufficiēter nec quālib; illas bene noverim.

sed de talib; loquor: sicut ceteris de colorib;

recitando q; sancti in suis tradiderunt scri-

pturis: hoc modicū q; lenire potui p lō

q; tempus et exp̄iam z ad huiusmodi z cū

dei auxilio. reliq; committendo potiori

bus: z in hac materia expeo oīes. **E**t

ad facilius apprehendendū ad quales dei

amorē p̄fectio vite contēplatiue p̄ueniat

volo ostendere per eius p̄parium scz man-

dum amorem. **I**llam enī multo melius

cognoscim⁹ familiariorq; nobis exiit q;

diuinus. **R**espiciamus itaq; quid oportet

talib; amor mundanus in homine profici-

de in tali capto. sicut amor argenti amor

bonoris vel dignitatis aut male carnaliter

nis. **L**etum est q; in tali homo primo lan-

guat p̄ter desiderium id habendū q; soluz

amat sic facit. postea rāter stabilis suam

mentem totū cor et intellectus in isto. q;

nō aliquid vult cogitare q; id q; amat. in-

tenū q; sui oblitiscitur. p̄ditq; omnem pu-

dicem. nec est quiq; ipm valens retinere

aut prohibere. non labor. nō recatio. non

gēcia. nec mors nec amicos cōsiliū. nec

timor. de vel sup iudiciū. **S**icut talis

dominat⁹ vacans somnia. sine vigilet. de

nulla re alia curat. videt vel loqui vel au-

scultare. rāter q; p̄t omne rationē effici-

tur q; tanq; fatuus aut dūns vel furibund-

us. **N**ihil enī est q; vultū hominē retar-

dare possit: aut impedire tā amorē vel q;

recusaret z euitaret facere homo talis vt lo-

lus ad hoc pertinere ad qd ipm amor ni-

lis mundanus sic inflamat et vulnerat.

et p̄ter vite futurē. mentum vt si interdū

idem a casu loquitur quis de paradiso. in

terro/ aut morte. videtur sibi hoc somnium

Capitulum. xix.

In quo consistit pfectio vite contemplatiue. p similitudine amoris mundani.

Qongruū est aliquāter declarare in quo consistat pfectio vite contemplatiue. anteq̄ ad vltimā ora progrediar. Quamuis enim antea dixerim amorē dei finē esse huius vite. sic possz dici (vt mihi videt) q̄ ipse finis sit et esse debet omniū opationū. qz p dei amore debet fieri et ordinari quicqd̄ facimus. Propter ḡ istā cāz dicitur sū conditiōnes quasdā vite cōtemplatiue. Verū nō sufficienter nec quasi istas bene nouerim. sed de talibz loquor sicut cecus de coloribz recitando q̄ sancti in suis tradiderunt scripturis. et hoc modicū qd̄ sentire potui p lōgū tempus et expientiaz ac diligentia et cū dei auxilio. reliquū committendo potiori bus et in hac materia expertioribus. **E**t ad facilius apprehendendū ad quales dei amorē pfectio vite contemplatiue pueniat volo ostendere per eius contrarium scz mundanum amorem. Illum enim multo melius cognoscim. familiariorq̄ nobis existit q̄ diuinus. Respiciamus itaqz quid opetur talis amor mundanus in homine / profūz de in tali capto. sicuti amor argenti amor honoris vel dignitatis aut male carnalitat. Certum est q̄ in tali / homo primo languet ppter desiderium id habendi qd̄ soluz amat sic fatue. Postea taliter stabilis suam mentem / totum cor et intellectuz in isto. q̄ nihil aliud valet cogitare q̄ id qd̄ amat. in tantū q̄ sui obliuiscitur. pditqz om̄em pudorem. nec est quicq̄ ipm̄ valens retinere aut prohibere. non labor. nō veratio. non piculuz. nec mors nec amicoz cōsiliū. nec timor dei vel suoꝝ iudicioꝝ. Siue talis dormiat / de amato somniat. siue vigilet. de nulla re alia curat audire vel loqui vel auscultare. taliter q̄ pdit om̄e rationē. effici turqz tanq̄ fatuus aut ebrius vel furibundus. Nihil enim est q̄ talem hominē retardare possz aut impedire a tali amore vel q̄ recusaret et euitarz facere homo talis / vt soluz ad hoc pertingeret ad qd̄ ipm̄ amor talis mundanus sic inflamat et vulnerat. Obliuiscitur etiam omne bonū presentis et piter vite future. intantum vt si interdū eidem a casu loquitur quis de paradiso. in ferno / aut morte. videtur sibi hoc somniuz

vel vt fabula. Nec etiā / quamuis modicū intra se retinet aut recipit spūales hmoi cogitationem. amor mundanus cito eam in de expellit qui inibi predominatur.

Capitulum xx.

Qualis sit amor dei quem contemplatiuū debet habere.

Exemplum statim datum / cōsideremus pari modo q̄ amor dei si esset talis in aliquo q̄ faceret ipsuz et toto seu omnino cōtemnere mūdum et eius obliuisci sicut mūdus amor facit obliuisci deum. et q̄ essz ita fortis ac ardens sicqz radicans in corz de eius / q̄ nec possz nec sciret voluntarie et sua sponte seu libere / alibi cogitare. nec timeret p̄ceptū seu nō curaret vituperia aut increpationes psecutionū. nec etiā de ipsa morte metuit ppter istum amorem dei scz et q̄ omnia visa et audita huius mūdi ad memoriam duceret. et videretur sibi tanq̄ sōnium et quedam fabula et p nihilo reputaret respectu dei et glorie sue. Et breuiter iudicio mundi haberetur vt stultus et ebrius ideo q̄ ea tam modicuz que huius mundi sūt curaret. et adhuc minus q̄ alijs de deo cura ē. vel paradiso scz qui in amore mūdi sunt absorpti quodāmodo. Tunc dico q̄ iste esset pfectus amor dei amor ad quē tendere debet aliquis p vitam contemplatiuam.

Et in statu talis amoris iam dicti / alius quis diceretur mortuus et crucifixus mundo. ppter hoc q̄ nihil sit eū retinere valens: et viueret deo. essetqz huius seculi vanitati bus dormiens et eternis bonis iuigilans habetqz sensus suos om̄es sui corpis tanq̄ clausos dormientes et obstructos ad omne qd̄ fit per homines huius mundi. sed a pertos gaudijs sanctorū et sanctarū. **E**t hoc est qd̄ doctores facti dicūt figuratū. vt cū moyses deo loqui voluisset nubem obscuram intrauit. representans volentē habere dei amorē introire oportere nubē obscuram. que eū obliuisci faciat nec videret nec percipere ad mūdū istum pinentia. **E**t quō pōt adquiri amor iste hoc intēdo consequenter aliquo modo demonstrare. qz hic ē finis vite p̄tlatiue. et q̄ illic p̄ uenerit / iste iam ascendit ad montē vbi cū discipulis suis tribz xps se transfigurauit. Ille loquitur deo in figura moysi q̄n legez ipsaz recepit. Ille raptus est in spiritu vel

De monte

potius supra suū spm̄, ille habet cōuersati
onem suam in celis. ipse uiuit amore. ipse fe
liciter ardet delectabiliter et placide sine fu
mi obscuritate. **S**z heuheu q̄s paucis ista
gratia aduenit ad modicū tempus durat
q̄s diu quis degit in hoc exilio.

Capitulum XXI.

De secundo gradu p̄templationis et du
ro p̄fectu inibi existente.

Modo ad secūdū z tertiu gradus
ducētes ad istā que dicta est p̄te
plationē/accedamus. **P**ost
q̄s p̄sona deuota in uita actiua
uisitata fuerit. z corpus suum/p̄ p̄niam hu
milē in seruitutē sp̄s redegerit/ad minus
salte in maxima p̄te/si nō ex toto. ac amor
mundanus eidez displicuerit. licet eaz val
de vexauerit. talis p̄sona tunc erit tanq̄s
languida. **N**ō em̄ uult recipere p̄placētā
as seu delectatōnes z p̄solatōnes quas ha
bere possz ip̄ius mūdi. nihilominus tamē
adhuc non habet sp̄uales placētias seu de
lectationes quas desiderat. **E**t ita sustinet
feroces insulsus sepi⁹ duros z graues cau
santes sibi penā mirabilē ad uincendū. et
modicum uel nihil recipit consolationis.
Ibi certe est fumus obscurus. multum
offendēs sine igne. **H**ec ē eradicatio plāte
alibi plātade ubi adest grādis uolētia. hec
ē occasio mortificatiōis grāni semiani. hoc
est dicere de recessu uite p̄ime ac carnalis.
ad pueniendū ad sp̄ualem. **H**eu q̄s aspera
uia hec ē ad trāseundū z denicendū. quaz
multi incipiunt. sz cito uicti/ ad p̄suetudī
nes suas p̄ristinas reuertunt. **A**lii autē sepe
cadunt. sepeq̄ seip̄os releuāt. sepe fugiunt
z sepe reuertunt. sepe desperāt puenire pos
se quo tendūt. z sepe sp̄em reassumūt. **S**e
pedicūt sufficit nobis ut alij uiuere sine h̄
q̄ ad altiora tendamus z sepe resumentes
sibi cor propriā desidā z tepiditatē redar
guūt z ita in seip̄is durum faciūt cōflictuz
grandēq̄ diuisionē. **D**e quo? **C**erte uolū
tatis carnalis/cōtra sp̄ualem amoris mun
dani cōtra diuinuz. **S**ed amor dei adhuc
est ualde modicus z debilis. mūdanus tō
fortis z potens. repugnatq̄s fortiter neni
dū suū seu hospiciū qd̄ habuit ab infantia
in homie/perdat. **E**t q̄ plus molestat. ipse
amor mūdi/ oculis cernitur corporis/z se
titur dulcis esse ad retinēdū. amarus uero
ad p̄dendū. **A**mor autē dei ecōtra nō uidet

z sentit durus ad adq̄rendū z dulcis ad di
mittēdū. **E**cce certe durū diuortiu seu p̄ti
tio. sz in dei noie nil tam durū qd̄ p̄mpta z
bona uoluntate q̄s nō posset exuperare et
uincere p̄ diligentem laborē z sp̄em bonā
in futuro melius habendi. **F**m sponfiones
affirmatiōesq̄/q̄s tam recipit ex sacris scri
pturis q̄s p̄ istos q̄ hoc pedagogium seu uia
istā p̄curterūt expti omnino z p̄bati in ma
lo de hinc in bono. q̄bus merito fidem no
straz firmiter tradere debemus.

Capitulum XXII.

In quali statu est cōtemplatiuus in secu
do gradu cōtemplationis.

Post hoc duellū z hunc languo
rem/incipit quis ualescere me
liusq̄ habere. **N**on enī tam gra
uiter et difficulter portat carere
amore mundano q̄s antea. q̄s q̄s adhuc nō
recipiat magnā placētā seu cōsolationez
z delectatiōē in amore diuino ad quē ten
dit. **H**abet antē se tanq̄s inter duos status.
non omnino nec ex toto mortuus mundo
nec etiā totaliter uiuēs deo. **E**t ibi in statu
tali/pōt dici mori amore. **N**ō enī sentit ut
antea/dolores salutaris sue infirmitatis/
q̄s senserat mortificandū uitā suā carnalē.
Sed etiam adhuc nō est uiuificata seu re
suscitata/ad recipiendū p̄solatōne amoris
sp̄ualis. **E**t in tali statu/ pōt ascendere in se
cūdo gradu scale p̄templationis/ que ap
pello locū secretū z silentiū. q̄s enī antea
poterat quis locū q̄rere secretū z solitariuz
ad exorandū deuz/et de sua cogitare salute
nō tamē erat securū se illic totaliter tradere
frequētus/ p̄t causas sup̄ius assignatas.
Sed hic pōt se audacius exponere ad sol
manēdū z niri ad adq̄rendū uite p̄templa
tiue p̄fectionē. se figendo in amore diuino
taliter q̄ sui obliuiscat ac alioz/ p̄uertendo
oīno z ex toto anime sue uultū spiritalē ad
sp̄ualia z uertendo eundē a materialibz
nisi quantū tales p̄sint ad amandū z adiu
uāt ad p̄gnoscēdū spiritalia. **E**t q̄ i isto sta
tu uideat/ uiuaciterq̄ sentiat h̄ qd̄ sapiens
eccl̄s diē. **V**anitas uanitatum et oīa uanis
tas. et q̄ nihil sit in quo se reponat nec des
lectatiōne accipiat aut p̄solatiōne. nisi in
ultimo et optimo suo bono. in fine suo res
cto z felicitate q̄ est deuz/ se in illo p̄tinuo
moueat anheletq̄ ad deū tanq̄s lāguida in
cendio amoris q̄s q̄s enī teneat. ad quē sic

tendit. quādamōdi lapis extra locū
p̄uū ep̄tes tendit sup̄ terrā. q̄ locū
quo gr̄uis ē. et ignis cedit in altū.
lene sicut quousq̄s ibi puenit.

Capitulum XXII.

De secundo modo silentij z solitudinis
Eccl̄s istam diuersionem
non uarietate boim p̄
regere locū sibi secretū. ut
in pace quietat in silētiū
nō est q̄ p̄ncipale secretū z silētiū
boni debz ad intra in aia magis q̄ ab
hoc ē q̄ aīa eccl̄dat a se z ab uolū
oem curā humanā mūdā. oemq̄ cog
nōz uani uel nocū. z q̄m̄q̄ ei impo
p̄it ad illa pueniendū quo tendit. **B**er
eni q̄ alidz sepe cogit. q̄ ab homibz
gregat. nihilominus in p̄sentias cogit
nones z meliōs p̄nt z suffert q̄m̄q̄
m̄ onerosāz societate in tempe. q̄
fantasiaz ignit sibi uarios tumultū
magnas cōturbatōes seu garrulatiōes
sui intellectū oculis adducēs mō uū
religū. adducēs enī nūc ad coq̄nā. m̄
ad sup̄ adducēs ei indelectatiōes in
dīs carnales mōstrates sibi/ mō cho
puleratiōes/ carnis z h̄mōi uariā
trahēdo ad malū z p̄nā. **Q**uādamōdi
sicut bea. **D**uorum de seipo humilitatē
ei erit abq̄ locare q̄libet in deserto
beatz silentiū z cōsopioni erat nihil
m̄ sepe cogitātiōes in chores z in so
citate domuz romē. **F**atiale enī talis
facit aīz solū cōtēnē. irāci z lingue ad
altri absentē tanq̄ p̄s sit z murari. po
sua ip̄i p̄uabit argūti z merabit. p̄por
tū d̄m̄ ualidū. interdū ibi transtada
benurq̄ suas optatōes z desideria. **P**ūc
p̄d̄p̄tenti. nā erit magnis dignitatē
z famulatiōe numero. **A**īa tō talis ibi
nō est in secula nec in solitudine. q̄m̄ sola
sit ab extra. **H**ec certe uolūta. p̄templ
nōni uacās sola est. q̄ uūq̄m̄ sola ē nī
si q̄n̄ ip̄a sola ē. **S**ed utz. solitudinē uā
rū absentia inter se m̄luz differt. **A**īa enī
deuota p̄p̄tenti nō est sola. q̄ cōtū in
societate optimā uū z delectabilē. **L**ūdo
z sanctis ē. p̄sentia desideria. deuotes san
ctasq̄ cogitātiōes. **A**īa autē uūq̄ locare
ualde d̄m̄ uosa uel silētiū ei nihil p̄ntat
aīa sz ita inuicē m̄te uagabūda.

tendit. quæadmodū lapis extra locū suū p
priū existēs tendit sup terrā. q̄ locus est ex
quo grauis ē. et ignis tēdit in altū. utpote
leue surū quousq; ibi puenerit.

Capitulū XXIII

De duob; modis silentij et solitudinis.

Sicutū statū diuersitate et p̄di
tionū r̄uarietate hoīm / p̄t q̄libz
repire locū sibi secretū. ut inibi
in pace quiescat et in silētiō. **Ue**
nz m̄ est q̄ principale secretū et silentiū ha
beri debz ad intra in aīa magis q̄ ab extra
hoc ē q̄ aīa excludat a se et habitatoe sua
oēm curā humanā mūdā. oēm q̄ cogita
tiōez vanā vel nociuā. et q̄cūq; eā impedire
p̄nt ad illuc pueniēdū quo tendit. **Accidit**
enī q̄ aliq; sepe corpe sol' sit ab hoīm; se
gregat'. nihilomin' m̄ p̄ fantasias cogita
tiones et melācolias patit' et suffert grauissi
mā onerosamq; societate in semetipō. que
fantasmata/generat sibi varios tumult' et
magnas collocutiōes seu garrulatiōes corā
sui intellect' oculis adducētes mō vnū p'
reliquū. inducētes eū nūc ad coq̄nā. nunc
ad for' adducētes ei inde delectatiōes imū
das carnales. mōstrātes sibi / mō choreas/
puleritudies/cātilenas et h̄mōi vanitates.
trahēdo ad malū et p̄cū. **Quæadmodū cō**
suet' beat' hieronym' de seipō humiliter q̄
cū erat absq; societate q̄libet in deserto / p̄t
bestiaz siluestriū et scorpionū / erat nihilo
min' sepe cogitāone sez in choreis et in so
cietate dominaz. romē. Fātasie etiā tales /
faciēt aīaz solā existentē / irasci et litigare ad
alterū absentē tanq; p̄ns sit et iniuriari. po
stea ip̄a p̄putabit argētū et mercabit'. p̄por
tās thesaurū validū. interdū ibi transuada
bit mare p̄ suas optatiōes et desideria. Nūc
puolabit terrā. mō erit in magnis dignita
tib;. Et sic breuiter de p̄silib; fantasmatib;
et fatuitatib; sine numero. Aīa v̄o talis ibi
nō est in secreto nec in solitudine / q̄uis sola
sit ab extra. Nec certe aīa deuota / p̄templa
rioni vacās / sola est. qz nūq; min' sola ē ni
si q̄n ip̄a sola ē. Sed istaz solitudinū dua
rū absentia inter se multuz differt. Aīa enī
deuota p̄templatiua nō est sola. qz existit in
societate optima vni et delectabili. scū deo
et sanctis ei' p̄ sancta desideria. deuotas san
ctasq; cogitatiōes. Aīa aut' v̄trif societate
valde damnosa vel saltem ei nihil p̄ficiat /
aīa sez ita inutiliter mēte vagabūda.

Capitulū XXIII.

De materiali secreto.

Uerū est tū / q̄ ad h̄ndū secretum
ac silentiū ab intra in aīa p̄dest
qrere secretū et silentiū ad extra.
salte mediocrit. si nō ex toto. **Et**
maxie istis p̄ficiū est / q̄ nōdū vsum habēt
nec sciūt seipos retrahere intra semetipos
cū ab extra societati sunt p̄iūcti. qd̄ p̄fectio
nis est et fortissimū. nec adq̄rit tale / nisi per
longā bonāq; p̄suetudinē. Aliq; dele
crabilior est loc' secret' nemoris aut deserti
Alijs aut' sufficiūt secreta cāpōz. Alijs
eccliaz. aut certe suaz domoz. talit' inibi
se collocātes nevideāt alios nec ab alijs ip̄i
videant'. aut qz nō est ibi aliq; alter hō. vel
sic se p̄tinēt et ordināt ad moduz heremite.
Uñ arserit eccliam ingressus. retro pilare
vnū vbi neminē videret. nec videret a q̄q;
solut' erat se locare. Aliq; son' q̄ntulūcū
qz etiā modic' siue homis siue auicule siue
cātus aut et iā locutiōis. p̄stat impedimētū
sue p̄replatiōis. Alijs q̄busdā cāt' ecclie
sepi' nō modicū p̄stat auxiliū cogitādū ad
ea q̄ cupiūt. q̄re ip̄m libēter audiūt. Talit'
beat' aug. de seipō cōsuet' quō audiēdo mo
dulationē psalmoz aut hymnoz ecclie in
sue cōuersionis initio lachrymis rigabat
et cordi suo veritas infundebat et ei multū
bū fuerat p̄ tūc. Et p̄pter diuersitatē talē
generalis regula ad sciēdū q̄s loc' ad secre
tū q̄rendū aptior esset / dari nō p̄t. s; q̄rat
hunc q̄libz fm grāz a deo sibi traditā. et eri
am fm statū ei cōuenientē in q̄ fuerit. quez
p̄t p̄tinuare. aut in q̄ seipm poterit exerci
tare sine nota erga alios q̄bz p̄iūit vel sin
gularitatis vane glie aut etiā ipocrisis. Po
terit ei esse aliq; de statu tali aut in vita tal
li / q̄ ecclia sepi' v̄sitare nō habebit. vel a
tali nimis distabit. Breuiter ergo loq̄n
do. ad h̄ndū leui'. assuescēdum est in p̄pria
domo / aut in sua camera si talis sola habe
ri poterit. aut alicubi intra eā. Et ad h̄ con
sequendū / multū faciet cōsuetudo ei aut cō
placētia et delectatio ibidem recepta. Nout
mulierculā / cā infirmitatis coactā se in q̄
dā camera p̄ rps nō breue cōtinere. qd̄az vi
ce mihi loquēs. Nescio qd̄ faciā (inqt) cuz
pdidero hāc camerulā. nō est enī mihi loc'
ali' ad cogitādūz deū. et ad meipam / ita bñ
cōueniēs sicut iste. Nec optet sp̄ attende
re q̄ habeat talis secreta solitudo aut etiāz

secretus loc⁹ determinat⁹. sed ybi cūq; fuerit siue in cāpis siue in villis/ siue in balneo (quē admodū tradidit chrysofost) ibi solum se hō pōt recolligere ⁊ a mūdo subtrahere. Et pdest sepe diuersitas ⁊ loci mutatio ad delectatōez ⁊ recreatōez quam aliq; sic pōt accipere. ¶ Nocturnū aut temp⁹ ad hoc cōueniētius est. qz quien⁹ ⁊ magis pacificus absq; tētatōib; vane glorie mūdi.

Capitulum. xxv.

Quomodo corpus contēplatiui debet ordinari ⁊ de impedimētis adueniētib;.

Docet doctor quidā exim⁹ guilhelmus/ olim pūsiē. ep̄s qz cor poris debita ordinatio/ multuz prodest ad firmā cogitatōez ali cui⁹ rei hñdā. Et qlibet corp⁹ suū in tali situat dispositōe/ quā sibi magis nouerit delectabile ⁊ expedientē. siue hoc sit geniculādo. siue stādo. siue sedēdo. inclinādo appodiādo. siue etiā iacēdo. Et est hoc intelligēdū cū quis sol⁹ extiterit. poterit enī tūc sine singularitate id agere. In ecclia enī optet se alijs ⁊ formare. Subdit enī snialit⁹ qz ei videt mod⁹ iste bon⁹ esse ⁊ pficius. qz se q; rectū teneat supra brachiū sinistrū inclinādo. Credo bñ hoc ipm experientia accepisse. ¶ Scio ⁊ aliū/ cui nulla dispositio ⁊ cor poris ordinatio/ mai⁹ pstat auxiliū. sicut se dendo inclinādo supra dorsuz ⁊ qsi iaceat/ vultū versum tenēs ad celū aut terrā. ¶ Alii quib; placet ire ⁊ redire. qd interdū pōt esse proficiū p recreatōe aliquātula. Sed pri nne ⁊ sepe hoc agere/ puro qz aīen non modicū fore impedimētū. qz tñ qes sup oia de/ bet inqri ad pringēdū ad hoc de q nra ē lo cutio. Nec frustra dicit aresto. anima sedendo ⁊ quiescēdo sapiēs efficit. ¶ Sed exq; aliqui/ spūs hñt ita leues ⁊ mobiles/ ac ita ad mūdialia opa inclinatos/ qz eis cēt par us infern⁹/ esse sine societate vel se in loco vno fixos ⁊ tinere q̄ suis etiā bñ ad modicū temp⁹/ ideo hñdō/ modicū vel nihil pficiunt ad vitā ⁊ tēplatiuā. imo ipis est meli⁹ eā dimittere ⁊ se tradere actiue. nisi tales cōditiones p violentiā ⁊ suetudinis possent qñq; deuincere. Nihil est enī qd p laborez ⁊ diligentia nō possit superari. ¶ Sūt ⁊ ali; qui statim tētāf blasphemijs ⁊ alijs vicijs ita horribilit⁹ qz vitē sustinere valēt. exinde incidētes interdū in frenesim. aut extra bonam fidē. efficiuntq; etiā melācolici tristes

et iracūdi. oiaq; ipis dispicēt. Agnoscentq; tales p experientia qz eis sit multo meli⁹ esse in societate ⁊ labore exteriori. qz tunc talia nō cogitāt qz eos sic turbare possent. Et isti silr nō valēt ad ⁊ tēplatoez nisi ex grā spēa li. vel saltē ipa est eis durissima ⁊ piculosis sima. ¶ Sūt itē ali; aut p naturā vel grāz aut p ista ambo simul/ amātes solitudinē. sollicitiq; de sua salute. desiderātes agnosce re deū ac spūalia ista adamare. Non habēt etiā nimis fortes vehemētesq; carnales motus q; vincere nō valerēt. Isti habiles sunt ad tradēdū se vite ⁊ tēplatiue. ⁊ spēaliter hñtes cor dulce ac tenerū ad deuotōem flexibile. Difficile est enī cor duz ad bonū pertinere qd male habebit in nouissimo. ¶ Et accidit pringere aliquē paulatim ascēdendo ab actiua vita vsq; ad gradū sūmū ⁊ tēplatiue. qz tñ ptingere pōt in casib; duob; ad actiua. Qd ptingere pōt in casib; duob; bus. vel p negligētia ⁊ fictionē. aut certe p abūdantiā virtutis. tali mō qz p suo libitu vtatur vna vita sine alteri⁹ impedimento. Vel fm suū officiū. Et statū talem hñe des cet platos. sic qz sint vite ⁊ tēplatiue ita pfecti ⁊ in tali radicati qz descēdere possint ad actiua. nō tamē deserēdo oīno ⁊ tēplatiuā. Quē admodū angeli ad nostrā custodiam deputati hic inferi⁹ ⁊ tēplant semp vident⁹ tes faciē dei patris qui in celis est.

Capitulum. xxvi.

Disputatio quomō vita ⁊ tēplatiua pro sit/ in primo sibiipi.

Propter tria motiua/ seu rōnes tres inter alias. quidā mirant⁹ qz aliquis se tradit vite ⁊ tēplatiue. Prima. qz ⁊ tēplatiui/ nō nisi sibiipis proficiūt. Secda qz videt eis qz ⁊ tēplatiui nimis velint inq̄rere ⁊ sapere atq; nimis alte volare. Tertia est. cū multi sint decepti ex inde ⁊ effecti fatui ⁊ melācolici. ¶ Ad q; rōnes tres (si saltē rōnes dicēde sunt) breuiter ⁊ manifeste rñdebo. sancti enī doctores de materia tali abūdant⁹ subtilius pfundiq; loquūtur. ¶ Ad primā rātoez respōdeo qz aliq; vite ⁊ tēplatiue sibiipi pficit/ multo plus atq; diuini⁹ placetq; ampli⁹ deo/ qz p vitā actiua. qd satis est. Nihil est enī post deū/ a me plus diligēdū qz egomet. et plus etiā qz totū residuū mūdi. ideo pdiligēdū est mihi placere deo. istaq; vitā accēptare qz sibi a ceptioz fieri possuz ⁊ pōt qz

habere modicū meriti. vel forte vt aliter facere cū saluando. meū autē dētināre me pōtēdo. Et cū hñt inuēdam coram patib; ⁊ qz aliquis tam pōt vt vna vita facit ⁊ altera. ¶ Et ppter publicos officiales ⁊ plures beneos alias dignitates ipos obligate acnie inēdere. quē admodū sunt mulieres maritare pueros habētes litem gubernantes aut obligati suis pparentib; Si enī bñdō p rñc se nō pōt tēplatiui/ ipi se dīnare pparentib; quā ligati sunt ad alijs pparentib; vna mala tentatio ⁊ pparentib; hñt dicit⁹ est qz sibi delectatōē ⁊ tēplatiue. negligētio aut pōt nendo h qd facere tenet. Et cetera. ¶ Dummois ⁊ nocerentibus ⁊ respōdit. ¶ De tali est hñt pparentib; ⁊ sabbatū pparentib; nonis succedentib; Sed aliter ē de nō ligato ad seruiciū alijs pparentib; qd hñt nō negligat qd facere alijs tenet.

Capitulum. xxvii.

De pfectu quē ⁊ tēplatiui alijs affert.

Consequenter ostendo qz ⁊ tēplatiua/ multū etiā pōt tēri. ¶ Primo qz dat eorum pone vite p̄dicat⁹ fact⁹ ⁊ deū sup oia diligēdū ⁊ reliqua oia rmitas nec curanda. Et hoc nō est mca doctrina. imo de tāto pualet quāto plus p̄dicat⁹ est functione qz vtrūq; ⁊ tēplatiui p̄denoras suas oratōe omniū alio pluit. Et accidit sepe qz p̄ter corp⁹ mens de facit quib; dā modū quōdā mūdū licet etiā mali sint tales quōdā mūdū bonū. puta p̄cē aliq; regi. vel cōmle. qz nihil possum sine qz rāno sp̄ialib; quā cū boni ⁊ tēplatiui impetent a deo qz actiui. Et sunt ipi tan qz oculi corp⁹ illuminantes ⁊ dirigentes oēs op̄ationes suas qz mōdo cetera. Et si oculi nō laborānt sicut mōdo ⁊ pedes nō dicere op̄te p rāno qz in nullis seruanti nō ip̄met. ¶ Alii enī cōtēplatiui ordinari sunt/ ad referēdū deo ⁊ vniuersū emmū alioz op̄a/ non ita in sp̄ialiter illumina torum seu sablenasoz/ qz ipi cōtēplatiui possent semper omne quod faciunt ad deū ordinare tanqz in finem. ¶ Non dico qz in casu necessitatis persona non debeat dimittere suam cōtēplatiuā ad succurrē

habere modicum meriti. vel forte ut alium lucrifacerem esse salvando. mei autem detrimentum paterer me odendando. Et est huiusmodi intelligentia dum ceteris paribus. et quod aliquis tam libere posset vivere una vita sicut et altera. Quod dico propter publicos officiales et prelatos. et habentes alias dignitates ipsos obligantes vite active intendere. quemadmodum sunt etiam mulieres maritate pueros habentes et familiam gubernantes aut obligati suis servire parentibus. Si enim homo pro tempore se tradere vellet contemplationi. ipsi se darent propter obligationem qua ligati sunt ad alios proficiendum essetque una mala tentatio et periculosa una tali ut dicitur est quod sibi delectabili esset se intendere contemplationi. negligendo autem postponendo huiusmodi quod facere teneret. Et esset propter hoc damnosus et noceret subditis et rei publice. De tali esset bene querendum et sabbatum contemplationis sue deridendum. Sed aliter est de non obligato ad servitium alios propter officium quod habet vel non neglecto quod facere alios tenet.

Capitulum XXVII

De profectu quem contemplationi alijs afferunt.

Qonsequenter ostendo quod persona contemplativa multum etiam potest aliter. Primo quod datur exemplum bone vite. predicatque facto et opere dei super omnia diligendum: et reliqua omnia sunt vanitas nec curanda. Et hec non est modica doctrina. imo de tanto prevalet quanto operam plus approbant esse sine fictione quam verba. **I**tem contemplativi per devotas suas orationes omnibus alijs presentant. Et accidit sepe quod propter eorum merita deus faciet quibusdam medijs animabus mundanis licet etiam mali sint tales quoddam modum bonum. puta pacem alicuius regni vel consimile. quod nihil possum sine gratia dei speciali. quam cito boni contemplativi impetrant a deo. quam actum. Et sunt ipsi tanquam oculi corporis illuminantes et dirigentes omnes operationes factas per membra cetera. Et si oculi non laborant sicut manus et pedes non dicere oportet pro tanto quod in nullis servant nisi ipsismet. Tales enim contemplativi ordinati sunt ad referendum deo et dirigendum omnium aliorum opera non ita in spiritualibus illuminationum seu subleuatorum quod ipsi scirent aut possent semper omne quod faciunt ad deum ordinare tanquam in finem. Non dico quod in casu necessitatis persona non debeat dimittere suam contemplationem ad succur-

rendum alterius necessitati. Sed qui possit utramque vitam tenere in simul perfecte hic esset melior. quemadmodum teneo beatum Gregorium ac sanctum Bernardum et ceteros fecisse. Et qui bene preponderet qualis excellentia sit anime et bonorum spiritualium erga corpus et bona temporalia. hic clare cognosceret quod plus potest toti ecclesie oratio devota unius contemplativi quam faciunt centum et centum vitam activam ducentes. ad succurrendum aliorum necessitatibus corporalibus. Et multo plus presentant quam se in mundo occupantes non ut alijs subveniant. sed pro suo proprio modo laborantes et sepe in damnum alijs. **I**gitur dico quod si aliquis spiritus sancti instinctu senserit se inclinatum et commotum ad vitam contemplativam sectandam et hoc agnoverit. talis sine vituperio vite active poterit abrenunciare. imo faciet hoc cum laude magna premiumque non modicum inde accessurum. Nisi forte per contrarium aliquis a suo prelato obligaret obedire ad publicum officium exercendum. vel etiam in casu urgentis necessitatis sicut dicitur est. Argentem autem necessitatem voco. quando verisimiliter aliqui perire possent nisi per talem eis subveniretur.

Capitulum XXVIII

Quod non est superbia tendere ad vitam contemplativam ut quidam putabant ostendit per exemplum.

Non est dicendum quantum ad secundam rationem ante dictam quod tendens ad finem contemplationis quem superius declaravi. hoc est ad amandum deum summe ex toto corde quod talis redat nimis in altum. aut presumptuose agat. imo aliquis appetit ad hoc faciendum et gratiam talem a deo consecutus deficeret et minus bene ageret (ut videtur) si dei dono non videretur. Et specialiter ecclesiastici et religiosi. quorum vita ad hoc ordinata est. omnino se dare debent ad vitam hanc potius quam ad aliam. Sicut et clerici. precipueque theologorum. aut certe eorum scia non iam eis auxiliabilis inde instabunt. efficiuntque vani vacui et superbi. **H**ic pro sile exemplum ad oculum. Erat in regis curia fuitor quidam coquus cui rex talem dabit gratiam ut potest facere eum de volens suum camerarium. quod iudicat ipsum ad hoc sufficere et sic placet sibi. Nulli dubium quod si predicatus famulus hoc refutat cum sue pigritie aut propter fictionem cordis aut in glivies seu gulositatem dicens se malle permanere

cōtinue in cōgnā i officio scz sordido prio-
ri. ipe utiqz erit crimiabilis z repbēbilis.
Siltz qui pōt famulari deo in statu excellē-
ti/erit dānabilis si se occupare sp voluerit
in minoribz. nec excusabit humilitate sed
imputabit cordis sui fictioni aut tepidita-
ti. Nec dico qn deficiūt z errāt/qui in cō-
templatōe sua/nimis volūt inq̄rere. Sū-
me enī talibz necessaria humilitas est. que
custos est z nutritz ipius caritatis.

Capitulum. XXIX

De excellētia p̄templatiui/sup actiuos.

Quāntū ad rōnez tertiā/scz qz ali
qui tales p̄templatiui sunt dece-
pti effectiqz fatui z melancolici
Rūdeo qz in actiua vita siltz plu-
res sunt decepti. qz nō vtunt discretōe req̄-
sita ad bene terminādū inceptū opus. Nec
etiā omnibz est data grā talis viuēdi scz in
cōtemplatiua vita. ppter causas certas añ
signatas. sicut dicit apls. Quilibet hz dō-
nū p̄p̄riū a deo. vñ quidē sic. alter vero sic
et iterū. Si in corpe vno oīa mēbz essent
ocul. vbi essent man. zc. Verū est qz mū-
dani/p̄templatiuos leuiter iudicāt fatuos
esse atqz melācolicos. Nō enī faciūt quō z
ipsi. p̄temnūtqz oīa que isti mūdani carissi-
ma tenēt. sed nō vidēt magnas solatōes
et sancta opa/spūalesqz diuitias/qz adipi-
scunt p̄templatiui mūdū refutādo. z a se pro-
cul expellēdo oēm auariciā. supbiā. omnē
iram z inuidiā insup z vanitatē. que mun-
danis sine mora p̄stant nō modicā vexatō-
nē. Et viuūt p̄templatiui in magna requie z
pace p̄scie. qd est bonū tale qz aliud ei p̄pa-
ri neq̄t. locoz occupationū mūdānaz su-
per terrā in angustissimo loco z re modica
ipsi p̄templatiui occupant in maiori z am-
pliori loco ac negocio qz sit totū mūdū. hoc
est in deo. Quid p̄ hec velim dicere norūt
qui sunt expti. Certū est qz vita rōnalis
creature/versat plus in opatōe intellectu et
rationis/qz alibi. hoc est in meditationibz
rōnabilibz z in volūtaria dilectōe. Et ideo
veraciter z quasi soli totales/vinere dicun-
tur. qui in p̄templatōe nutriunt cibo tali
atqz potu. z nō illi qz suas animas ac vitā/
nō plus leuāt ad celestia qz bestie. ipi ei co-
medūt z bibūt. ipi letant z gaudent. rident
atqz leuitatibz insistūt. ipi sua corpa verāt
sicqz suo modo faciūt vt bestie. S3 for-
te obijciunt qz auxiliant alios per labores

suos. Ita etiā faciūt equi z asini. z interdū
ampli. Quāqz hoc ipm laudabile est. ei qz
nescit z nō potest ampli. z qui implet hoc
fideliter ad bonū finē z intētiōē. scz ad f-
uendū deo/ z subueniēduz alteri. Fate-
or qz p̄templatiui in factis mūdānis non
sunt ita sapiētes z prudētes. quēadmoduz
actiui. Ratio. qz suū ingeniū z intētiōē/
in talibz nō ponūt. vnde accidit eos iudica-
ri simplices z insipientes. qz eis modica
de isto sit cura. ad hoc enim sunt vocati vt
apls inq̄r z ad hoc nitunt toto conamie. s.
reputari fatui/ vt sapiētes effici possint.

Capitulum. XXX.

De necessitate grē dei/ ipsi p̄templatiui.

Reuertor igit ad priora scz ad g-
dū scdm/ scale p̄templatōis quē
dixi locuz secretū z silentiū. De-
clarau aliqualit̄ de secreto du-
plici z sic de silentio. vno scz extra aiām. et
alio intra eā. Ipa vero p̄templatio tendit
ad hūdū nō extrinsecū sed intrinsecū scz
creatū atqz silētiū. Ad qd p̄sequēdū pdest qz
rere etiā ad extra (sicut dicitū est supza) soli-
tudinē z silētiū. Dicit ergo beat. bern. qz
spōsus aiē iesus xps/ verecūd. est amicus.
nec libēter spōsaz suā accedit/ multitudine
p̄ntē. qrit autē esse sol. Pporter igit aiām a
se oīno expellere oēs occupatōes interi. et
exteri. vt scz solūmō intēdat ad recipiēdū
spōsuz suū. Ex quo enī de. ipe simplex est z
vñ. inq̄ri vult in cordis simplicitate vni-
tate. Cor autē tale simplex nō est z vñz qd
in tot pres diuisuz ē p curas mūdiales ma-
las z vanas. Sed beu in q̄ntā miserā per-
peccatū redacta est nobilis ipa aiā. qz in sta-
tu prime innocētie/ ex toto z oīno ordiata
fuerat ad cogitādū de deo suo creatore. atqz
cōsiderare spūalia sine aliquo impedi-
to z difficultate. qd ipa/ mō/ p tantā penaz
difficultatēqz/ grauata onere sue corruptō-
nis pōt opari qd est mirabile. qd noscunt
optime qui ad hoc nitunt. De meus
quid ē nūc qd ipaz aiām in altum releuare
possit. ponere in vnitatē. reducere ad sim-
plicitatē. eāqz expedire de mari isto pcello-
so tumultuoso atqz fluctuātī/ p curas abs-
qz numero. p pbātāsiāz varias imaginatō-
nesqz sine mora abūde scaturietes. Hec
hoc facere principaliter nihil valet/ nisi f-
tius tue gratie. z huius maris magni z spa-
ciosi motus mitigare quod intra nos est

In falsitas egenū p̄stratū de pulmen-
nari cogitationū. z pauperē erigis a
re inordinatū delectatōnū. collocas
in alii vt loq̄at cū principibz. hoc ē
gūis ang. lanens. z vt coqz cōuertā
lis sit. Donū autē vltud grē. veraciter
solis inquirentis ipm diligenter
denter z ad hoc despondentibz

Capitulum. XXXI

Qualiter aiā p̄templatiua dicitur dicitur
p̄ corpus. z efficiatur simplex z vnitā
z intelligendū est. aiām

Aps debere fm substantiā
in p̄templatione rapta fuerit
tem de curia p̄mā. sed p̄mā
essēdicit vbi fuerit cor sui ang. amo: su-
sicut augu. dicit qz aiā ven. est vbi amat
vbi ipa animat. hoc est qz vbi viti p̄fecti
corpi. Et ideo dicit qz talis dicitur aiā
nō extra mūdū ac sup vta corpa vta
ad semetipam aut vtiqz ad ang. os. vel ce-
te vtiqz ad creatōri suū. alius fieri non pō-
tū p̄ forte sanctāz meditationē vel ad
ten amorem. Tali mō qz talis meditan-
tū vtiqz amo: virtutē sit cā potēs vt ipaz
cū obliuiscit vel cessare ab oīto opānō-
bus alijs z finalis. sicut esset in hōpo-
feco aut somno. vel silētiū nō ex toto sa-
cessant opānōes ipē nō p̄ntē corruptō-
em. qz vtiqz vtiqz opānōes meditationem
amōre ardētē supadiēt. p̄ter vtiqz opā-
et p̄vitiā. Pporter etiā qz aiā totaliter in
tali meditationē sit occupata z amōre. ad hū-
lūmōdū sit oīno intēta. nec de quacūqz
re aiā sit ei cura. nec ad alia respiciat. nisi
fuerit talis p̄tendō nō tū ibidē pedē fuger-
do loq̄ in talibz nō arretit sine motū fati-
cū. Et hoc fieri pōtē. ex p̄tētia q̄ndā
nūm minoribz hoc manifestat. Affirmat
qz dē arthobolans. Accidit interdū ali-
quē sup. aliqz tam fortiter meditari. qz
nec ap̄is oculis mēdēt. hoc qd ipm p̄tes-
rier seu qd intētiū vult. Hōqz in societate
cū quā locatibz. p̄tendēt. z coram
ipō exerceat seu fieri de quibz nec aliqd
facit. sed in sua foris meditatione p̄tendit
ac si doceret. Unde q̄ntz decali p̄tendit
istud cōmune soler addūc. et dicit. Hec ad
suos meditat. amōre. Tale similitudo
quid subleuatis. cōplare molientes. p̄-
cipos sup modo facere cōfuerit. sic ego

In suscitatis egenū pstratū de puluere vā-
narū cogitationū. 7 pauperē erigis a stercō
re inordinatarū delectationū. collocās eos
in altū vt sedeāt cū principibz. hoc ē cū an-
gelis atqz sanctis. 7 vt eoz cōuersatio in ce-
lis sit. Donū autē istud grē. veracit tribuit
solis inquirentibz ipm diligenter atqz ar-
denter 7 ad hoc se disponentibz

Capitulū. xxxi.

Qualiter aīa pteplatiua dicitur eleuari su-
pra corpus. 7 efficitur simplex 7 vnica.

Nec intelligendū est / aīam cor-
pus deserere fm substantiā cuz
in pteplatione raptā fuerit / sal-
tem de cursu cōmuni. sed p tunc
essedit / vbi fuerit cor suū atqz amor suus
sicut augu. dicit q aīa veri est vbi amat qz
vbi ipa animat. hoc est qz vbi vitā prestat
corpi. Et ideo dico. q talis eleuatio aīe de
uote extra mūdū ac sup ista corpalia vsqz
ad semetipam / aut vsqz ad angelos. vel cer-
te vsqz ad creatorē suū altius fieri non pōt
fit p forte sanctāqz meditationē vel arden-
tem amorem. Tali mō q talis meditatio
aut iste amor virtute sit tā potēs / vt ipaz fa-
ciat obliuisci vel cessare ab oībz opationi-
bus alijs 7 fantasijs. sicut esset in sopore p
fecto aut somno. vel saltē si nō ex toto tales
cessant opationes / ipē tñ nō pñt corrūpere
extinguere aut superare meditationem vel
amorem ardentē supradictū. ppter vigorosā
ei potētā. Pporet etiā q aīa / totaliter in
tali meditatioe sit occupata 7 amore. ad hu-
iusmodiqz sit oīno intēta. nec de quacūqz
re alia sit ei cura. nec ad alia respiciat. nisi
forte talia ptereūdo nō tñ ibidē pedē figen-
do. scz q in talibz nō arrestet siue morā fa-
ciat. Et hoc fieri posse / experientia q̄tidia
na in minoribz hoc manifestat. Affirmat
qz idē aresto. inq̄ens. Accidit interdū ali-
quē sup re aliqua tam fortiter meditari. q
nec aptis oculis intuebit hoc qd ipm pres-
riet seu qd ante eū vadit. Sepeqz in socie-
tate cū qua sociabit / plura dicent 7 coram
ipō exercebit seu fient / de quibz nec aliqd
sciet. sed in sua forti meditatioe pseuerabit
ac si dormiret. Unde qñqz de tali puerbiū
istud cōmune solet adduci et dici. Iste ad
suos meditat amores. Talē similit mo-
dum raptus / p̄cipiūt sepe studeēs ipi. ali-
quid subtilitatis cōpilare molientes. P̄-
ctores suo modo facere cōsueuerūt sic ego

teneo. aliqz opifices subtiliū. positi i ima-
ginationibz fortibz. Recitaturqz de pho q̄
dam noīe archimēides excellenti geome-
tro. qui imaginaliter deliberauit facere in-
genia subtilia ad bellandū 7 defendēdas i-
uadēdasqz ciuitates. Unde accidit ciuita-
tem quā inhabitabat dicit phs / ab inimicis
debellari. princeps autē exercitū p̄cepit
ne antedictus phs occideret. Sed a casu
quidaz eundē suas figuras p̄rahentē fm
scientiā geometrie repperit. que siuitqz ab
eo quo noīe appellaret. ipē vero tā fixe sua-
rum figurarū formationibz intētus exiit
vt quid sibi iste interrogās diceret penit
ignozaret. nisi qz insinuabat eidē q se non
impediret nihil aliud respōdens. vnde id
circo vitā pdidit. Ecce qz fortis huius erat
meditatio. vt ob eius vigorositatē / ciuita-
tis sue expugnationē nō p̄ciperet. atqz nec
quidē inimicū agnouit ipm occidentem.
Alius item phs neades dicitur ad mēsam
positus sepe cōmedere oblitus est. oportet
batqz ne fame periret / famulā suā ad cibū
p̄cipiendū ei manū cōducere. De quo va-
lerius hoc recitās / dicit ipm solum anima
vixisse. corpe autē circūdatūz fuisse tanqz re-
ectanea 7 inutili. Dicta exempla addu-
cta sunt ad oīdendū / q aīa imaginatōnes
atqz curas nō pficias a se pōt depellere. vt
subleuari possit 7 ad sanctiora p̄ueniētiora
raqz cōscendere. atqz se taliter ad vnitatem
simplicitatēqz deducere. meditādo solūmō
q̄liter ad suū creatorē poterit p̄tingere. quī
ei est locus finis atqz amor. q̄uis illud fa-
cere fortius sit atqz difficilius. qz in dicitis
exemplis ostensum est. Et hoc de tanto q̄nto
cogitationibz vti oportet spiritualioribz
bus. habereqz meditationes magis extra-
neas atqz subleuatas.

Capitulū xxxii.

Demoriam facit libri de contemplatioe
Richardī de sancto victore.

Richardus de sancto victore / quē-
dā edidit librum / qñqz pres p̄tinē-
tem. vbi multū subtilit atqz fm
profundā sciaz / tractat materiā
istā. scz de pteplatioe. diuidēs ipam ptepla-
tionē in spēs sex seu modos. Quoz modo-
rū duo i imaginatioe sūt positi duo in rōne
itē duo in intelligentia. Scdm h̄ p̄fat̄ do-
ctor ponit tres modos celoꝝ intra animā
et iuxta hoc qz ipsa anima cogitando seu

De monte

meditatio seipam vertit diuersimode. scilicet aut meditatio corpalia que sensibus percipiuntur exterioribus. aut ad seipam cogitando. aut angelos et eorum statum. aut certe ipsam deitatem. Et presertim dicitur Ricardus in quinta prelibri memorati tradit quomodo contemplatio formatur seu diuersificatur modis tribus. Aliquam per hoc quod ipsa anima dilataatur interdum amplius et quicquid plus eleuat suum intellectum et quicquid per hoc quod ipsa habet ipsum se in intellectu sic alienatum seu oblitum. Declaraturque per quem modum istud fiat et qualiter quicquid hoc accidit. adducens auctores et exempla scripturarum et naturarum. quod hoc fiat per admirationem vehementem aut per magnam deuotionem. vel certe per delectationem non modicam spirituale atque consolationem. Sed quia mee intentionis est loqui non subtiliter sed rure et breuiter. idcirco postpono vobis declarare notati doctoris doctrinam quasi nimis subtilis. nisi forte in certis punctis subsequenibus et hoc modo capaxiori atque vobis familiariori.

Capitulum xxxiii.

De tertio gradu contemplationis et similitudinibus quedam naturales.

Nunc restat de gradu tertio scilicet contemplationis differere. quem fortem fore baptisani perseuerantiam. In adiutorio enim gratie diuine perseuerantia fortis ponit atque collocat in altitudine perfecte contemplationis. ordinaturque hominem in statu perfecto in quo potest dici viuere amore. Tunc enim recipit diuinas consolationes amoris. non sentiendo tribulationes carnis aut mundi. De nulla enim re alia ei erit cura nisi dei amare. de ipso meditari atque loqui. et per eius amorem fugit fatuas delectationes huius mundi. atque eiusdem mundi aduersitates cum gaudio suscipit. Et ideo non est quod ei possit obesse seu nocere. Non perspicit. ista ei subterfugit aut certe ipsam humillime suffert in magna gratia actio. Tres non aduersitas hanc enim ardentem desiderat. sicut mediante qua deo adducit. et qua ipsa deuota anima purgat et edocet. per quam quod sponso suo ac amico iesu christo similes qui plenius fuerat tribulationibus. Recipit ite aduersitatem quemadmodum signum certum quod de oisporis spiritus eius eam diligat ex qua dignatur sic se visitare et castigare. Et in statu isto anima deuota ardet dulciter suauiter atque pure igne spirituali succensa. recte ut carbo clarus et totus ignitus et sine fumo et

sine crepitatione aut sine tumultu. Ibi est anima totaliter radicata in terra optima multum fructum afferens. Ibi est destructa amoris mundani ciuitas et diuini amoris ciuitas constructa. Sed tunc non est quod quod diu hac mortali vita viuat sine dono ac privilegio gratie specialis aliquis in tali perfectionis statu se possit permanere sine sui mutatio. quod potest dico usque ad mortem de statu in statu variationem sepe et mutationem fieri. Sed qui iam ad tale statum perfectionis peruenit. talis diutius in eo permanet et sepius quam alij immoratur. Et si ipsum quicquid excidere contingit et labi et eo. cito releuatur in aliquo de duobus primis statibus. Primus status per se peruenit huiusmodi. in qua viget quasi semper frigus et obscuritas. Sicut silas tibi vernali. in qua propter mutationem gradum modo viget calor post frigus. modo obscuritas et post tunc tunc acris. modo sol lucet. post nube tectus occultatur. modo pluit. post est serenus. Tertius status equatur estati calide. in qua quasi continue feruor est solis atque aeris claritas. licet interdum veniat pluuie et obscuritates. fortioresque oriantur tempestates atque horribiliores mutationes quam in qualicunque tempore alio. Et tali modo perfectionis contemplationis suffecerunt per repetitiones grauioribus alijs. et hoc aut propter ipsorum probationem et purgationem ut in humilitate perseuerent. vel certe interdum ad eorum conditionem secundum occultum dei iudicium exigente eorum superbia et iniquitate. exemplo luciferi creati in tanta pulchritudine sapientiarum contemplatione tam sublimi. Potest ite aliter primus status silas tibi diei prime hore in mane qua claritas tenebris adhuc inuoluta certum nit atque multum obscure incipit apparere. Secundum hore tertie diei. Tertium vero clare meridi diei. Et sic de multis alijs figuris similibus et exemplis.

Capitulum xxxiiii.

Fortis perseuerantia necessaria est contemplationis.

Qui absque perseuerantia forti sumimitate et altitudine montis contemplationis putat se obtinere aut perfectum habere calorem amoris diuini. talis peruenit assimilat ascendentem montem excelsum post ista se descendenti priusquam perueniat in summum. et hoc quia repperit quendam difficultatem aut impedimentum. Vel per se volens ignem accedere vel succedere in lignis viridibus aut putridis. quod cum non statim accedat et aut cum primo

per se nisi sumum vel modicam flammam facile emittit. quasi comor recedat destruit aut per totum domum per se spargendo hinc inde sine ligno. Ne merito per se flammam non potest pacifice mansuetudine gratia suam nam expectare. aut quod sua plimula inferat. et radices benefigat. propter motum aut per se culum vel difficultatem qua per se talis flammam suam gerit repulsum. capiunt nunc rursus degustare. lenes aut cortices amaritudinem ad nuda dulcedinem non potest. Ita enim cum a se proicit non peruenit. pro stremo assilatur pigro multum. qui ante curam obesse capione per se. rursus flammam vnde dulcedinem. Videns igitur quod talis flammam ciendo aliquis non peruenit ad aperit mentis nec ignem habere potest nec bladi. Item nec ardere. nec nuda gustat. nec enim curam tate obtinere. rursus illa peruenit ad dicitur. Sic similitudo non potest peruenit ad peruenit contemplationis sine foris perseuerantia.

Capitulum xxxv.

Impedimenta plura in quibus monte contemplationis usque ad summum accedere valent.

Sed ad hoc modicum in vno supra dicto exemplo. considerantes facti volens ad summum non nisi atque peruenit accedere. Ite vnum aliquid in redcedendo in bassum. Ad si cum paulatim peruenit. non incipit peruenit suum per se monte dicit sed a loco vni mouet deus. per se non capiens possit de contemplationis perfectione non debet quiescere aut iam mestare. quia paulatim est redcedere. non peruenit retrocedere inferius est. Redcedere atque semper principia a bassum. sed redcedere et vni dimittit. Et propter istud pluuie ablatum. tam pauci reguntur qui ad summum perueniunt contemplationem. Quia tunc quod modum ascendentes sentunt penam istam. quod vni creditur ipsi paulatim. sic retrocedunt inferius. Sunt autem tunc alij non habentes eam. et modum ascendendi non custodiunt. Item tunc volunt salutare usque in alium non incipit ab alio per se monte. pluuie est suorum peruenit et defectum. Sed reguntur alij collis suis impotenti habentes gradum onera nec deus a obijciunt. et nihilominus sic se putat ascendere ros olivo. Quia tunc est occupatio magna

precipit nisi fumū vel modicā flāmaz faciliē
 extinguihilē/ quasi cōmor^o recedit destruit
 aut p totā domū p̄icit/ spargēdo hinc inde
 struē lignoz. **I**te merito p̄p̄at p̄fatus n̄
 potenti pacifice maturitatē grani sui semē
 nati/ expectare. aut q̄ sua plātula inserta ē/
 re radices bene figat. p̄pter moraz aut peri/
 culū vl̄ difficultatē quā p̄cipit talis. **R**ur
 sus gerit typū simec/ cupienti nucē viridē
 degustare. sentiens autē corticis amaritudi
 nem/ ad nuclei dulcedinē non p̄ducit. sta/
 tim eam a se p̄iicit nō p̄seuerans. **P**o/
 stre mo assilatur pigro militi. qui ante ciui
 tatis obsesse captione p̄fectā/ tedio affect^o
 inde discedit. **V**ideris igit q̄ taliter fa/
 ciendo aliquis nō p̄tingit ad apicē mōtis
 nec ignē habere poterit neq̄ bla dū. **I**tem
 nec arborē. neq̄ nuclei gustū. nec etiā ciui/
 tatē obtinere. referēdo ista p̄ictis iā dictis
Sic similiter nō potest puenire aliq̄s ad
 p̄fectionē cōtemplationis. sine forti perse/
 uerantia.

Capitulū. xxxv.

Impedimēta plura/ ne quis montē cōtem
 plationis vsq̄ ad sumū ascendere valeat.

Tenus adhuc modicū in vno
 supradictoz exemploz cōside/
 rantes factū volētis ad finē mō
 tis alti atq̄ pendētis cōscēdere.

Iste cōtinue ascendit n̄ redescēdēdo ī bassuz
Dō si eū pausare p̄tingat. nō incipit p̄o/
 gressum suū a pede montis dicti sed a loco
 vbi moueri desijt. **P**ari mō cupiens possi
 dere cōtemplatōis p̄fectionē nō debet quie
 scere aut seipm̄ arrestare. q̄ pausare est re/
 descēdere. nō p̄gredi retrocedere inferi^o est
Nec debet etiāz semp̄ reincipere a basso. sed
 vnderecessit z vbi dimisit. **E**t p̄pter isti^o
 p̄seuerantie absentia. tam pauci repiuntur
 qui ad p̄fectam p̄tingunt cōtemplationem

Quā cito enī quidā modum ascēdētes sen
 tiunt penā aliquā z laborē/ credūt ipi pau
 sare. sicq̄ retrocedūt inferius. **S**unt au
 tem alij nō habētes ordinē. z modum ascē
 dēdi nō custodiūt. statim enī volunt sali
 re vsq̄ in altū. non incipiēdo a basso p̄ me
 dium ituri. **B**assum autē seu inferi^o huius
 montis/ cōsideratio est suoz peccatoz atq̄
 defectuz. **S**ed repiunt alij collis suis
 imposita habētes grādia onera nec hec p̄a
 abijciūt. z nihilomin^o sic se putāt ascensu/
 ros oīno. **D**n^o aut istud ē occupatio mūda

na z fortis cogitatio in sibi posita seu fixa q̄
 aīam aggrauat mirabilē/ faciēs eā sp̄ ad se
 reuerti z relabi si q̄ leuauerit se. **R**ursus
 quidā p̄t mīmas volitātes corā se muscas
 totū dimittūt. z ire desinūt vel redescēdūt
Musce iste/ sunt volātes cogitatōnes. q̄b^o
 aīa in suo p̄gressu neq̄q̄s debet arrestari seu
 impediri sed vlteri^o p̄cedere. fugādo istas
 a se/ manu sancte indignatōnis. **R**epiunt
 etiā alij tales muscas insequētes. ad modū
 pueroz p^o papillones currētū. **I**te sūt
 quidā q̄ latratu canū infernaliū statim ter/
 rent. hoc ē cōcito sentiūt rērationē aliquāz
 turpē totū dimittūt. vel certe se cū tali occu
 pāt. nitunt^o talē expellere z oēs hmōi ten
 tatōes z cogitatōes. qd̄ sepe fieri nō potest
 sed bene p̄nt p̄teriri scz eas nō curādo. **E**xē/
 plo pegrini q̄ ad quēlibet latratū canū nō
 sistit pedē. cū sibi in via talis occurrit latra
 tus. sed cōcito gressu/ tanq̄ nō curādo iter
 cōtinuat z sic silent. **D**e quāto enī pl^o p̄siste/
 ret ad se defendēdū vel ad eos p̄p̄cedēdū.
 tāto ampli^o latrarēt z iter suū talit^o p̄deret.

Aliq̄ aut nō extendūt sp̄ manū dexteraz
 huic q̄ eos in altū debet subleuare. imo re/
 trahūt appodiātes p̄fidētesq̄ in multitu/
 dine diuitiaz suaz z sue fortitudis. ideoq̄
 nō mirū si hmōi cito labunt. **P**ropter hoc
 debet hō sp̄ exēdere manū suā ad auxiliūz
 diuine grē/ diffidēdo oīno de p̄pria sua po
 tētia. nō p̄sumēdo se posse illuc puenire q̄
 tēdit p̄ seipm̄. **I**te sunt alij q̄ putāt sta/
 tim eē se in sumo. cū tū adhuc sint bñ ī bass
 so. iō ascendere dissimulat z dimittūt z sic di
 mittēdo retrocedūt inferi^o. **A**liq̄ p̄cedūt
 vsq̄ ad altūz. sed statū efficiunt vane gliōsi
 seu gaudiosi. **V**idēt ipi op^o suū multū be
 ne pegisse z suā dietā bene fecisse. **N**ec po
 nūt diligētia ad ibi scz in alto demorādūz.

Ergo tales p̄cipitant seu statū decidūt. non
 ascēdētes ita velocit^o supi^o sicut vellēt vna
 alia vice. **V**el forte eis de^o nūq̄ auxiliabit^o
 ad illuc ascēdēdū. exigētē s̄ supbia eoz et
 ingrātitudine z abusu cōgnitōis habite qd̄
 est horribile z cā nunq̄ p̄sumēdi imo sp̄ se
 tenēdi in p̄funda hūilitate. cū scz p̄cipit q̄
 hō q̄ deo fuerat tam prim^o atq̄ familiaris
 in colloctōe sua z sic auicula q̄ p̄struxisset
 nidum sibi intra celū postea deijceret vsq̄
 ad infernū sine reuocatōne aut reuersione

Debinc sunt aliqui qui cūz viderint se
 modicū altius ceteris in monte isto. alios
 aspēnātur z derident inferius existentes.
 Aa 5

qui iuste derelinquuntur a deo ut labantur
quatenus cadentes agnoscant quod modicum a se/
mentibus possint. Alii autem qui istum montem
non nisi propter curiositatem ascendere volunt. et
ut dicere possint etiam suum ibidem. aut certe
ut secreta excellentia inquirant. aut propter solam
placenciam seu delectationem. aut propter loci
eminentiam amenitatem. non autem ut deo melius
placeant propter quod ei seruiant. honestius am/
plius et magis meritoze. Et isti cito amice/
tunt dei auxiliium atque eius gratiam aut certe re/
periunt se deceptos nimis dure turpiter atque
miserabiliter. Putant enim se esse in monte dei
cum sint in monte diaboli. Postremo est ali/
quos inuenire nimis quod ratio dicitur seu ius/
sic festinantes. nitentes proire suum ductorem et
fortunus quod vult idem. quod magna est fatuitas.
Praesens dei est ductor iste. sicut dictum est. Qui
ergo non potest aut dignatur expectare spacium
temporis pro motu gratie istius et auxiliium iure eam per/
dit. et alia vice ipsam pro libitu suo tam cito non
reperit. Sicut e regione etiam cum istis qui ad
istam gratiam sequenda non sunt pati cum ab ea vo/
cantur et monentur ad ascendendum imo refutant
aut alibi vadunt aut certe verbo vel facto
dicunt gratia ut adhuc modicum ipsos expectet
et sic ipsa depulsa mox recedit. Oportet igitur
tunc continere stare supra sui cordis custodia
ad imitandum visitationem diuine gratie. et pro/
cedere secundum ipsius motum atque voluntatem nec ve/
lotius nec tardius omni tempore cum profunda
humilitate indignum se iudicando etiam ad
motus istius latere ostendere magis ad eius
apicem ascendere. Per hoc enim de tanto trahet
aliquid. Quoad modum rex propter volens ho/
norare militem suum. de tanto eum libentius collo/
cat super ut sedeat cum principibus quanto magis
renitit ad hoc. et de tanto magis trahit et con/
pellit de quanto miles ipse plus humiliat se et
cussat. Super omnia enim dupliciter deo presumpcio
nec delectat eum modus volentium eum accede/
re effrenate et sine timore quasi ad suum socium
um et sibi similem. sed debet semper custodiri.
sancta et laudabilis verecundia. tremor et pa/
uor atque timor cum confidentia sue benigni/
tatis. Sine enim confidentia talis timor nimis
esset culpabilis et impedimentum ascen/
sus nostri montis. propter tremorem et tribula/
tiones ampliorum quam ratio exquireret seu quam
iustus esset a timore concepta.

Capitulum xxxvi.

De quibusdam alijs impedimentis istius viae.

I Quamur adhuc de alijs quibus/
busdam obstaculis siue impedim/
entibus. Sunt enim quidam qui
asinum suum. hoc est corpus proprium
nimis verant. ita quod anima se de eo iuuare non
valet. Alii autem nimis sunt repleti atque pon/
derosi. infirmi et dormientes siue pigri. Ni/
mis enim diu extiterunt in infirmario aut in/
firmitate carnalitatibus. per somnionem ex/
cessiuam atque potationem aut vaniloquium.
Suntque tales tanquam contracti. resoluti. pas/
tylici et dormitantes. ideoque ipsos oportet
curari a basso incipiendo scilicet per humiles
penitias. Sed quidam sunt qui ascendendo
vehementem patiuntur aliquando verbi dei fa/
mulum spirituale cupiuntque post hec illud audire
et legere. unde accidit quod legendo nimis se
ipsos detinent. Recipiunt illic refectorem
ampliorum quam ratio exigit. seu imoderate. vel
quam tempus requirit. in tantum quod sui ascensus
in initio obliuiscunt. nec ascendunt secundum quod cepe/
runt. Verum est ex parte altera. tale refectorem
sepe fore proficuum atque necessarium. et precipue
in exordio. vel quando sumitur mensurata. semperque
consideret hoc suum ascensum. hoc est quod in legendo/
plus querat denotionem quam sciam. Rur/
sus repiunt alij recalcitrantes atque saltantes
contra stimulum ipsos pungentem ad ascendendum
in altum. hoc est qui fugiunt nimis tribulatio/
nem. Item sunt quidam non adhuc suffi/
cienter instructi de itinere querendo seu inter/
rogando a scientibus ad habendum desuper consili/
um. sed abundantem in sensu proprio confidentem
in seipsos et semet in hoc docere volentes. et
ideo oberrant et sepe turpiter deficient. Sed
sunt alij non desistentes petere viam et inquire/
re per studium seruens. ad tantum quod de hac in cas/
tredris etiam sciunt loqui et legere. aliosque do/
cere. licet ibi non fuerint scilicet in itinere tali.
Loquuntur autem quod sic audierunt ab alijs. nec
nituntur ascendere pro illud quamquam. et ideo non mi/
rum si tales inferius permanant semper. Non enim
itur ibi pro sola verba. sed oportet pedes ad opus
mittere. Isti sunt quoad modum illi qui in pre/
lijs exhortantur instruuntque alios ad forniciter
bellandum. sed ipsi ad tangendum manus non ap/
ponunt. vel sicut qui alijs demonstrant itine/
ra ad recipiendas elemosynas a peregrinis
ipsi vero non vadunt. aut non possunt ire pro ea/
propter suam infirmitatem seu impotentiam.
Sunt alij qui postquam iter suum arripuerunt
per viam unam statim saluunt seu declinant ad aliam
et hoc propter incostantiam eorum. aut quod putant

Contem
laborem se intencos. vel delectabiliorē.
se nec quicquid alicuius. neque compediunt
Sicut canes cerui agnantes eum non
nam. si modo possit unum tunc post alium in
sequitur. Potius oportet eos vestigia in
seque. primum nec se circa aliquid aliud
sunt. qualiter solent agere canes ad hoc
ne inducant. Alii non bene ad seipsos inueniunt
dunt seu respiciunt. et ad picula itineris sui
sed ipse et sine amissione et cautela po/
nunt pedes suos. ideo ruit de tam alto in
bissum. Alii vero ascendentes respiciunt
aut inferius respiciunt. et cito quis de
bissum eos vocauerit. totum derelinquant.
Quid de tanto redduntur inabiles. quanto
diutius inferius demerent. unde difficili/
us et grauius recedunt. quia multum in
ueriano in loquendo aut alio mundane
eccerendo non modicum impedimentum et
retardationem generat. et in rabiosis nimis
ca. sui figens et loqui tradens huiusmo/
di non velociter resiliens et dolens canis
us ad ascendendum iterum. iste qui cuiusmodi
et visus ad longum tunc canis sibi impedi/
mentum magnum. Ideoque in istis non oportet
nos trahere nisi pro sola necessitate et
preueniendo ea. vel saltem quod si corpus infir/
mus fuerit. sursum sunt corda. Sed hoc bis
qui non didicerunt est difficile. quia nec
an coram cordis suam habent ad montem
nec cordas bene conueniunt eidem altitudi/
nibus. Interea sunt quidam qui cum ascen/
dunt. nunquam putant se inde recessuros. sed
ille perferre tanquam hereditario iure. Sed
in suo casu deorum fragilitatem propriam
agnoscunt. Sennitque tribulatione bene con/
siderantes. quia diuina gratia ipsos
videm collocant. tenuitque quod sibi plac/
uit. tunc volunt cogitare de inferius pro
bonam bonitatem. effluentes in alto et
ecceora cum inferius fuerint. iterum spe/
rant. recedunt. habentes bonam patientiam.
Oportet enim bene et plus in spiritu
tali aduertentia hunc corpus. legitationibus
duris. et afflictionibus membra que sine
lacione sunt et quales habent. iuuantur et
desiderat sic se immobiliter consistere. Po/
stremo alij ascendendo expensas faciunt ni/
mis largas et excessivas. puta pro lacrimis et
afflictionibus. premittunt facere oga suane
castaria. Et ideo multum eos deus cum timore
gratiose a gut. puniendo eos reprobos et
odere et labi inferi. sic illa facere possunt.

leuiorem se inuēturos. vel delectabiliorē. & sic nec quicq̄ ascendūt. neq̄ comprehendunt. Sicut canes/ceruū agitantēs/eum nō venant. si modo post vnū tunc post alium insequūtur. Potius oportet eos vestigia insequi primi. nec se circa aliquid aliud arrestare. qualiter solent agere canes ad hoc bene induci. Alij nō bene ad se ipsos intendunt seu respiciūt. & ad picula itineris sui. sed iprouise & sine auisione & cautela ponūt pedes suos. ideo ruūt de tam alto in tā bassum. Alij vero ascendētes retrospiciunt aut inferius respiciūt. & q̄ cito quis de basso eos vocauerit/totum derelinquunt. Qui de tanto reddūtur inhabiles. quanto diutius inferius detinent. & inde difficilior & grauius reascendūt. quia mūdāna cōuersatio in loquendo aut aliud mundiale exercendo/non modicū impedimentū et retardationem generat. & in talibus nimis cor suū figens et seipm tradens huiusmodi/non velociter resiliens & discedens citius ad ascēdendū iter suū. iste qui eiusmōdi est/vsq̄ ad longū tunc causat sibi impedimentum magnū. Ideoq̄ in istis nō oportet morā trahere/nisi pro sola necessitate & pretereūdo ea. vel saltem q̄ si corpus inferius fuerit/sursus sint corda. Sed hoc his qui non didicerunt/est difficile. quia neq̄ ancoram cordis fixam habent ad montē. nec cordas bone cōsuetudinis eidem alligatas. Interea sunt quidā qui cum ascēderint/nunq̄ putant se inde recessuros. s; illic persistere tanq̄ hereditario iure. Sed in suo casu deorsum/fragilitatem propriā agnoscunt. sentiūtq̄ tribulationē bene cōsiderantes tunc. quia diuina gratia ipsos ibidem collocauit. tenuitq̄ q̄dū sibi placuit. & tunc discunt cogitare de inferiori p bonam humilitatem/existentes in alto. et econtra cum inferius fuerint/iterum sperant. reascēdere. habentes bonam patientiam. Oportet enī ita bene & plus in spiritali aduersitate sicut corporali scz rētationib; durisq̄ afflictionib; mentis que sine p̄solatione sunt & quales habere p̄sueuerat vel desiderat/sic se immobiliter cōseruare. Postremo aliqui ascēdēdo expēsas faciunt nimis largas & excessiuas. puta p lacrimas & afflictōnes. p̄mittūtq̄ facere opa sua necessaria. Et ideo misericors deus cū hmōi gratiose agit/pmittēdo eos t̄pib; certis decedere & labi inferi? vt sic illa facere possint

et eoz ad que tenentur nō obliuiscant/et opando. Talia sunt impedimenta ad pueniendū ad montē cōtemplatōis & cetera sine numero. q̄ p̄phendi atq̄ reduci p̄t ad p̄dicta. Ad q̄ vincēda rētāda/necessaria ē fortis p̄seuerātia cum gradib; supradictis. scz humili patientia/locoq̄ secreto & silentio.

Capitu. xxxvii.

Quidam modi meditando qui p̄t seruari in contemplatione.

In legendo vel audiendo p̄dicta/dubitare posset aliquis & pertere. quē in sua cōtemplatōe modum obseruare debeat meditādi. Non enī itur ibi pedib; corpis sed spiritalib; qui cogitationes atq̄ affectōes sunt ipsius aie. Et ergo nō semp vnus & idē modus meditando tenet. sed valde variatus. s; p̄sonarum locoq̄ atq̄ tempoꝝ diuersitate. & s; gratiam dei/doctrinā vel scientiā quā quis habet. Unus vadit sic. alius vero sic. vn? atq̄ q̄ idem hodie vno modo incedit. crastina vero aliter. Cogitauit tñ/q̄ nō erit inuicere recitare exemplariter qualis aliqui quidā p̄transierint istā vitā. Fortassis enī hoc p̄ficiet ad facilius intelligendū & reperiedū hui? itineris introitus. Et recolo me quicq̄ scripsisse vobis charissimis meis sorozib; plura ad p̄positum cōueniētia & ad sequentia. que nō resumo pro p̄nti. Magister Richar. de sancto vict. libro s memorato/tradit modū magis meo videre p̄prium et cōueniēte profundis clericis q̄ simplicib;. qui bene generalis est. sed ad declarandum plixius esset. quare hunc p̄tereo & doctorib; relinquo. Sanct? ang. libro cōfessio. dat modū quēdā. quē cū matre sua p̄pria habuit. stans ad vnā fenestrā cuiusdā ortuli/nō multū ante obitū dicte m̄ris sue quē p̄posui in sequentib; breuiter tangere. Beatus greg. largissime in suis moralibus de cōtemplatōe loquit. ostendēdo pericula atq̄ p̄fectus inibi exites Sed modū p̄ricularē intrādi vel illic se locādi quē quero/non percepi. Beatus Hieron. inter alia scribit modū vnū ad virginē eustochium. qui est q̄ meditetur mortis sue horaz. qualeq̄ premium tunc receptura est. quo modo virgo maria cuz filio suo Iesu xpo/sancti angeli atq̄ virgines/sibi obuiabūt ipsam suscipientes. cantantesq̄ canticum quod maria/ moysi soroz/ post transitum

maris rubri/sicco pede filioꝝ israel cecinit
 Antem scz dño gliose zc. Et dicit simili
 ter idcz beat' hieronym' de seipo/qualiter
 post fortes tētationes/ z crebras pectoris
 tunctiones cōtinue in ploratibz z lacrimis
 querēdo dei auxiliū/sibi videbat sociari
 angeloz interesse ob magnā sue p̄scie pacē
 et iocūditatē/ei post suā p̄nias z tribulatio
 nem celit' a deo trāmissam. **C**oncordāt
 omnes doctores coiter in mō scz isto qui ē
 meditari inferni penas horridas. paradisi
 gaudia. sua peccata. atqz mūdi vanitatem
 Sed ego adhuc p̄riculariorē modū in q̄ro
Beatus bernar. pene in omnibz sermo/
 nibz sup cantica/tractat modū vnuz. scz de
 spūali m̄rimonio inter deū z aiām. quē q̄
 dam doctoz plus nouell' insequit. faciens
 inter diuinā sapientiā z aiām/pariformit
 quoddā m̄rimoniū. Liber vero intitulat
 borologiū eterne sapiētie. Verū quidem/
 modus talis est altus z subtilis. satisqz pi
 culosus/sic loquendo/p̄sertim a principio
 sue p̄uersionis eū tenere volentibz. **R**atio.
 cū enī tales nouitij estimarent meditari de
 spūali cōnubio. leuiter laberent in recorda
 tione de spūali ad carnale matrimonium.
Nec ignoro in dicto libro quosdāz mo
 dos alios fore tactos. vtpote cogitādo de
 iuvene siue adolefcente morituro. nolēti v̄l
 non potēti penitere. similiter meditando
 dei iudicia. item cōsiderādo beatā virginē
 mariā in hora passionis dñi n̄ri Iesu xpi.
 Qui modi boni sunt atqz cōuenientes. et
 p̄nt ibi videri quibz placuerit.

Capitu. xxxviii

De modo cōtemplandi/quē beatus bern̄
 tenuit in principio.

Recitat beat' bern̄. de seipo/qlit
 in p̄uersionis sue p̄ncipio p̄p̄
 dit sibi op' eē q' h̄re deberet opa
 bona z merita/qlia ex seipo nequerat exq̄
 rere z h̄re. idcirco puidit sibi habituz seta
 lia ex meritis ihu xpi. Et er tūc diligētiss
 me meditabat/ totā dñi n̄ri ihu xpi vitam
 ab ei' p̄ceptōe vsqz ascensionē z ex oibz pes
 nis z amaritudinibz ei'/collegit sibi fasci
 culū mirre. q' inter vbera sua p̄moraret cō
 nue. atz hūc p̄ iugē memoriā sup̄ap̄osuit
 suo pectori intime p̄patiēdo. **P**er quod
 p̄cludo ip̄m beatū bern̄. suā cōtēplationē z
 ascensum in eadē incepisse meditādo assi
 due dñi nostri Iesu xpi vitam. quē admo

dū legif de sancta cecilia/ quō euangelium
 xpi in suo pectore portabat. seius vitā me
 morādo. z nō diebz neqz noctibz vacabat a
 colloquijs diuinis z orōe. **E**t doctor q̄
 dam/ in libro suo/ de stimulo amoris intis
 tulato/ istā materiā silr tractat z sp̄calit de
 passionē dñi nostri ihu xpi. oñdens q' in
 ea omne bonum repitur. z q' eadem passio
 scilicet/ sit vie hui' p̄uta cōtēplationis/ osti
 um. volensqz aliunde intrare in cōtēpla
 tionē/ ipse se seducit z decipit. z confirmat
 dictū suū auctoritate dñi dicētis Ego suz
 via veritas z vita. **V**ia. p̄ quā p̄grediēduz
 est. veritas viatorē illuminās. vita eūdem
 nutriēs sustentās z remunerās. **V**itiā pre
 fatas liber esset in gallicū trāslat'. meo enī
 iudicio valde vobis fieret p̄fici'. **S**ūt
 autē quidā coiter aliū modum nō tenētes
 sue cōtēplatois. q̄z q' ad quēdam librum
 deuotōis se tradunt/ vitā alicui' sancti aut
 aliud ad excitādā deuotionē p̄legētes/ fm
 materiā quā repiunt. quibz sp̄ necessarij es
 sent libri. **E**t ideo iste mod' sol' / insufficiēs
 est. nisi hoc etiā assueferēt agere sine p̄nna
 chartaz. **A**li' v̄o faciēdo sua fuitia diui
 na in ecclia. addiscūt z se exercitāt/ cōtēpla
 ri nitētes. Quāuis iudico istud esse multū
 difficile/ sp̄caliter in principio. z posse per
 tingere isto modo ad cōtēplatois perfe
 ctionē/ propter laborē cantui annexū. nisi
 forte antea sint assuefacti tales/ in suo secre
 to/ via cōtēplationis.

Capitulū. xxxix

De alio modo meditandi per exemplum
 mendicantis.

Dui p̄sonā q' nō modicū p̄fecit
 ad reducēdum suas cogitādoēs
 seu recolligēdū in vnū/ z ad sim
 plicitatē. p̄ h̄ q' diligēt' seip̄az intuebat fo
 re pauperē/ miserabilēqz creaturā. nihil se
 h̄re ex suo/ nec q̄cōs posse adq̄rere. **Q**ua ex
 causā medicare meditabat. atqz sic adq̄re
 re bonoz spūaliū elemosynā a padisi cōci
 uibz in talibz diuitijs opulētissimis atz ple
 nis. quos nosset largos miroqz mō carita
 tiuos existere. ideo p̄fata p̄sona sub arbore
 q̄daz loco secreto se collegit. i quo pro suo
 libitu atqz diutius ibidem meditari pos
 se putabat. **C**onuertit itaqz se corde tenus
 sine loquela/ modo ad vnū postea ad
 alium sanctum. secundum sue deuotionis
 ministeriū/ a quolibet elemosynā exp̄tenti

do. ap̄tēdo q' suā necessitatē z indigentā
 exorēdo. sed z memorādo eoz magnam
 gratiā atqz largitatē. dep̄cādo etiā eos vt
 dignent' int̄cedere p̄ se ad deū omni p̄o
 nēte q' p̄sonaliter p̄parere corāz eo digni
 nō sūt. **U**erū est dictū p̄sonā in b̄n̄
 mat̄nate plura sentisse impedimēta ex
 n̄cari cogitationū atqz fantasiarū. ip̄a m̄
 fieri p̄curāta se arant. atqz in dicto lo
 co conuincit nō mouendo seu d̄cō
 dendo. quomōdo quod q̄sūt inuēnt. esse
 qz stabiliā oīno in b̄mōi orōne. nec aliqd
 aliud int̄cedere. **P**er dies aut plurimos
 modū dictū p̄nabat fueratqz interdam
 ad d̄na/ tres vel quatuor horas/ p̄uicū
 q̄z p̄uicū h̄re potuisset. h̄z suarū cogita
 tionū z affectionū vnitate atqz recollectio
 nem/ ad vnū tale quale d̄cōt' supra. **E**t p̄
 modū talē quali' semp̄ p̄uenit ad q̄z tēdes
 bat. q̄z tēti cū/ am̄tū vero rarū/ p̄ces
 p̄ces clare verū esse dñi n̄ri ihu xpi. p̄mū
 sem̄ q' p̄ueniret p̄uicū p̄cedere q̄z
 n̄cōt'. **P**ropt̄er igit' optime p̄cedere q̄z
 n̄cōt' h̄re p̄sonē desideria ardētū. et
 quā salp̄ria atqz gemmas/ erga san̄ctos/
 nō ad vnū mō ad aliter. sp̄calit' ad eos q̄z
 solū in cōlectōis q̄z abiqz succurra z auu
 lio p̄ceptōibz/ p̄m̄t' dictū p̄sonā ad sui
 os p̄ces p̄uolūtā/ ad tantū t̄p̄s sp̄cū per
 manere in bello cōtinuo/ suarū cogitatio
 nū/ immulū nō modicū atqz in suo alitū
 impedimētūz valdū cōstantū. nec p̄ san
 cta desideria loqui p̄m̄t' cōlect'. **I**si n̄
 tūc de eadē optime se d̄cōt' h̄re. **I**si n̄
 siderū eīdem m̄bēdo. fm dei voluntatē z
 ei' voluntatē. **R**ep̄nt itaqz dicta p̄sona/
 b̄n̄i cap̄i difficultatē sibi p̄uenit ad p̄ces
 cum v̄tūne d̄cōt' v̄nāci' z ardētū
 flagere. **I**n accidit q' se de cetero in sua
 orōtione/ atqz q̄z sūt impeditō
 collectā in modū talē ad suarū cogitatio
 nū vnūne atqz simplicitatē. **L**entūqz mō p̄
 dicto z ceteris/ bona cōfirmatione comite
 ad p̄dicta p̄nna. **E**t p̄o istū modum
 in vnū gūlbētū p̄nna. **D**ocēt' p̄ces
 cap̄i tenuit. quē affirmādo rep̄
 perit q' paupes m̄t' atqz cap̄i/ q̄z
 deū exorare docuit. **I**n libro etiā cū
 dem p̄t' / quā modū oratōis v̄nū vnū
 n̄ padisum adēti pro imp̄rāde elemosy
 na z auxilio/ p̄t' comp̄t'. **I**n quo p̄nna
 in libro quāsi p̄t' ad deū/ ad dominūz
 v̄tū idē p̄m̄t' / s̄ suis sanctos. sp̄calit'

do. apiendoq; sua necessitate et indigentia exponendo, sed et memorando eorum magnam gratiam atq; largitatem. Deprecando etiam eos ut dignarentur intercedere pro se ad deum omnipotentem quod personaliter apparere coram eo digna non esset. **U**terum est dicta persona in huiusmodi meditatione plura sensisse impedimenta extraneorum cogitationum atq; fantastiarum, ipsa tamen forte perseverantia se artavit. atq; in dicto loco continuavit inde non movendo seu discedendo: quousque quod quasi inuenit, essetque stabilita omnino in huiusmodi oratione. nec aliquid aliud intruderet. **P**er dies autem plurimos modum dictum continuabat fueratque interdum ad duas/ tres vel quatuor horas/ priusquam quod petiuit/ bene potuisset. scilicet suarum cogitationum et affectionum unitatem atq; recollectionem/ ad unum tale quale diximus supra. **E**t per modum tale quasi semper pervenit ad quod tendebat. quibus tamen citius interdum vero tardius/ precipite dare verum esse domini nostri ihesu christi promissum. quod perseveraverit pulsans petendo/ aperiret. **P**otestis igitur optime procedere quanta fuerint huius persone desideria ardentia/ et anxia suspiria atq; gemitus/ erga sanctos/ modo ad unum modo ad alterum. specialiter ad eos quos festum tunc colebat. quoniam absque succursu et auxilio preceptibili/ promiserat dictam personam ad suos pedes prostrata/ ad tanti temporis spatium permanere/ in bello continuo/ suarum cogitationum/ tumultum non modicum atq; in suo ascensu impedimentum validum causantium. nec per sancta desideria loqui promittentium eisdem. **I**psi tandem de eadem optime se quatabant/ aie sue desiderium eidem tribuendo. secundum dei voluntatem et eius utilitatem. **R**eperit itaque dicta persona/ huiusmodi experientia difficultate/ sibi converti ad preceptum. ut ex hinc disceret viuaciter et ardentius flagitare. **U**n accidit quod se de cetero in sua oratione reperit citius atq; quasi sine impedimento collectam in modum talem ad suarum cogitationum unionem atq; simplicitatem. leviusque modo per dicto et ceteris/ bona consuetudine comite ad predicta pervenit. **E**t puto istum modum in initio guilhelmum parisiensem. doctorem precipuum tenuisse. quem affirmasse legendo reperiri quod pauperes truci atq; captivi/ ipsius deum exorare docuerunt. **I**n libris etiam eiusdem patet/ quemadmodum orationes unius viatoris paradysum adepti pro impetranda elemosina et auxilio/ pulcre compat. **I**n quo pariter libro quasi per totum ad deum/ ad dominum nostrum ihesum christum/ et suos sanctos. specialius

ad virginem mariam. rationes adducit. quatenus auxiliemur creature eis supplicanti suamque paupertatem allegant. **L**oquitur tunc de coram iudicibus presentatis. quomodo tales in suis petitionibus sint circumspecti atq; sapientes. **A**mirum. tamen metum et periculum sibi vident imminere. **T**ali modo et nos imo et adhuc amplius coram deo presentati facere nobis multum expediret.

Capitulum .XL.

Comendatio istius modi contemplationis tanquam securi utilis et levis.

Istiusmodi inchoandi contemplationis/ cui placet sequi potest/ satis enim est securi simplex atq; levis. **C**onueniens etiam gratia/ dum bene primo contemplationis antedicti qui assignat humilis penitentia. **I**bi enim non aliud quam indulgentia peti atq; bene operandi tempore affuturo gratia. item etiam remedium contra plagas suas et peccatorum infirmitates varias. **A**d quod non parum/ orationes beati angelus/ mi/ diversorumque ceterorum sanctorum/ edite ad sanctos et sanctas/ proficiunt. **L**iber quidem de quod pridem locutus sum rhetorica divina intitulatur a guilhelmo pisiceno. compilatus multum ad ista utilis. **S**uper modo isto iniciandi contemplationis/ dudum optatam orationem quamdam fabricare/ in modum pauperis/ panem suum ostiari quod retis vel indulgentiam queritis et petitis ad instar incarceratorum aut certe ad similitudinem elemosinam petentium. non quidem pro seipsum sed pro in hospitalibus degentibus. **S**epe enim aliquis de uotione sua pro alio interpellando reperit magis quam si pro se deum exoraret ibique multum proficit. **T**enenus etiam ad huius plures ex officio suo quemadmodum viri ecclesiastici. aliquos ex elemosina vitam ducetes corporis. imo dico omnes debere hoc facere tam propter dei mandatum. quam etiam propter beneficia ab alijs recepta siue talia sint bona nature a suis parentibus/ siue bona fortune/ ipsis collata iure hereditario possidenda a viuis aut a mortuis. **C**ompilavi pridem orationem quamdam/ ad dominum ihesum christum. iniciantem Iesu sponse virginis natiuitatem. **I**ntendo autem si deo placitum fuerit de hoc/ in breui diffusius describere opus. **U**terum est omnes mundi scripturas non posse perducere contemplatiuum quo tendere habet. quemadmodum modum facit fortis perseverantia auxiliante dei gratia faciendo exemplo persone supra memorate. ponendoque se ad practica scilicet ad opus. quod affectiones scribi nequeunt. neque

Capitulum .XXXIX

modo meditando per exemplum mendicantis. **Q**ui persona quod non modicum proficit ad reduendum suas cogitationes/ seu recolligendum in unum/ et ad similes quod diligenter seipsum inuenerit/ miserabilis creatura. nihil tamen nec de quod posse addere. **Q**uare edicare meditabat. atq; sic habere spiritualium elemosinam a paradysum alio diuini opulentiis atq; quod nosset largos miroque modum existere. ideo parata persona sub arboris secreto se collegit. in quo prolixo atq; diuino ibidem meditari potuisset. **C**onuenit itaque se cogitans quodam modo ad unum potuisset sanctum. secundum suam uotionem etiam a quolibet elemosinam

generant per lras aut per verba sed pope/ ris exercitum.

Capitulum. XLII.

De modo vfitandi se in cōtemplatōe/ fm istum modum.

Q Uem vo delectat phabita sil'itu do. hic multā largā materiā habet/ vfitādi z assuecēdi ad suaz cogitationū reollectionē intra se. erga etiā am deū atq; suos sanctos. Nre enī necessitates z miserie ac infirmitates/ tā corporis q; aie/ infinite sunt. Debinc virtutes nobis acquirēde/ in magno sunt numero. sic z sancti z sancte/ q; nobis supplicādū est. nūc sil' oib;. nūc vero cuilibet scorsuz. In ter ceteras etiā necessitates mortis hora postremū est negociū qd pl' nobis est nmedū. Ob cui' hore horrozē/ solcite puidēdū foret nobis remediū z vita supltite pcurare amicos atq; defensores. laturōs auxiliū in momēto tā terribili/ ad bñ placitū dei. Dorā utā sūme ante mētis oculos reducere/ p ficuū est. ei' memoriā recētē oī tpe vite i oib; b' q; factis nris h're. In nre cōreplatio nis secreto/ a nobis ipis/ sepi' q'rendū est. Dō aīa mea dic mihi paup' z miserabilis cōfiteri mihi. si in pñtiāz aut intra vnius hore spacium/ separi te a corpe opteret ad astādū tremēdo dei iudicio/ qd dictura/ ad quē deniq; cōfugeres. Si respōdes qz sic z sic faceres/ z ex toto corde tūc miscōiaz atq; veniā ab oīporēti deo flagitares/ a suis isq; sanctis. Facigif taliter in pñti. Ignoras enī in q' pñcto infirmitatis p tunc eris aut qd spaciiū tps ad hoc faciēdū h're potueris. In hmōi meditatōe viuacit' seu cordit' time z diu morari debem' quousq; nobis videat qd sentiam' mortē multū ap proximare. Item cōsiderādi sunt amici nostri p quib; orare volum' esse eos in necessitate vltima puta ad lectūz mortis. Et quō a nobis supplicē auxiliū req'rūt desiderātes qm' p eis pces effundam'. cōpati amurq; eis acsi in pñti sic ageret nobiscuz. Hoc ergo qm' fiet z nō diu tardabit. misereamur interea aie n're acsi eā in medio flāme purgatorij conspicerem' collocatā. Ad qd bñ iuuat cōsiderare diligēter miseriam aut dolorē validū quē q; p suaz suffert infirmitatē aut aliūde qlit' vehementer inde cruciat'. Quid ergo erit de aīa misera ppe/ sura tanta in futuro seculo.

Capitulum. XLII.

De trib; dei iudicijs ante oculos mētis re uocādis pro materia cōtemplationis.

P OSSUM' in sup in hmōi contem platōne reuocare ante mētis no stre oculos tria dei iudicia. que seclusus est seu tenebit aut tenebit. Anū tenebit sicut pf. i q' regnat z iudicat mīa dulcis z pia. Et talis est in vita pñti. Scōm tenebit sicut dñs cōtra seruū suū ybi regnat atq; iudicat iusticia rigorosa. D p'z enī illic oīa exoluere debita. z hoc ē in purgatorio. Tertius est in inferno. ybi regnat horrenda z crudelissima iusticia. scz ppter peccatores dānatos. Ibi enī de' punit ad instar iudicis ffecti nō potētis. cōtra maleficos morte eterna dignos. Dōdo postrema duo iudicia declinare possum' ap pellando z submittēdo nos ad primā curiam scz mie que durat solū ista vita stante. Bonū ergo est nobis dū temp' habemus eligere interim q' h're possum' sanctos intercessores ad deū. Precipue ibi habemus in dicta curia nra/ dñam reginam dicte curie. s. mie exntem. silr nostrā matrē z aduocātā dulcissimā ac gloriosissimā virginem mariā. Pariter est illic ihs xps. p' n'r. frat n'r. aduocat'. cōsiliari'. mediator atq; redēptor'. Et in veritate iste nimis esset stolidus z infatuat'. q' recusat' vna cū ppha se ipm submittere dei miscōie supplicat' dicēte Dñe ne in furore tuo arguas me. neq; ira tua corripias me. Ubi tāgit ppha ista tria iudicia. Dicit enim Dñe in furore tuo arguas me/ id est in inferno. Neq; in ira tua corripias me hoc est in purgatorio. Sed fm mīam tuā miserere mei qm' infirm' sum scz in hac vita. Et adhuc possum' inq'rere z inuenire alleuāmen flagelli qd iuste meruim'. scz mediāte intercessione tali q' dicta est. z sepe ex toto sic q'tari seu etiā absolui. Qui etiā attēte pēlarēt atq; sibi proponeret exitū hui' carceris quo detinēmur/ qd erit in articulo mortis/ cogitaret/ q; ad p'dicta tria iudicia. talis oīno cū gaudio ingēti/ hui' mūdi infirmitates atq; dif famatōes/ pauprates z filia q' penaltates dicunt' leuissime sufferret. z certe de nulla aduersitate vite hui' curaret. Qui in sup q'ndie ad memoriā reduceret mori se optere. sed qn' aut qlit' ignorat. exaiaretq; se se/ pi' an in statu in q' ē/ mori auderet/ q' si nō

perfecto remouet in beati impedimēta/ v'secare mona pholaret aduentū.

Capitulum XLIII

Quo quāsi deficiunt in fori p'seueranti/ in cōmplatione modicum p'ficiunt.

P Lures aut minus bene au/ tū circa p'seuerātie formidati/ sen circa p'p'latōis fructū/ hoc ad illā p'lequēdū multū mōdi. Remittit enī se ipsos dare orōni/ meditātioni in cubere/ nisi se deuotione/ riant affectos ad illa. ac nisi cū cogitā de/ lectant veniāz ad eos suū. Quidē dicit' b'us/ alias vicia nihil potēst. Sed hui' vltimodi/ q' p'nt h'ic q' frigore n'r' orōni/ aut recular' m' accedere ad ignē nisi p'nt h'beat calorē. Aut certe equant' al' cū fa/ me p'ant. nolent' q' p'nt ad manducādū nūi antea saturati. Quare enim aliq; se/ dant' orōni/ nō meditant' nō v' calē/ fat dūni amon' ignē/ vel v' saturēt' donis/ aut gratia dei. Tales in hoc deficiūt seu er/ rant p'uāntes se ipsos p'nt cū positi in orō/ ne vel meditatōe/ nō mor' deuotiōis imite/ irigant. Bō qd respondet q' si nūc qm' in/ se est ad hoc atq; faciūt laborē suū. hinc/ q; in bello z pugna p'mua/ p'ra suas cog/ itationes/ cū d'phicēna q' nō abscedūt ne/ pacē habere p'muē. tales p' nūc matias re/ ponāt' mentis q' sepe si eis adueniat de/ nō subito s'ntali' p'ficiunt. Ratiō q' multat' deo/ z seruūt' suis capēti' p'nt z sup'nt' atq; cū laborant' n' p'nt. Vltimū ē q' volēs ad exemplū p'ntate p'sone sup' p' sūm' exercere optet ad hoc habere ipsū magnū tps spaciiū recocto etiā oī onere ali' t'ri' occupatiōniū t'z ex p'ce sua q; alioz. se/ g'are ad p'mandū in vno loco fici' hō/ g'are suaz/ solatio subleq'ur ali' qua' sine/ mīa. q' nō d'nt' h'ndā laborare nō est/ set atq; h'nt' h'ic se nimio senserit re/ dio affectū libiq; v'cat' q' adhuc expectet/ ad mede/ bōre spaciiū ac beneficiēdo peni/ tentiā suā. expectat' tūc q' d'nt' h'nt' h'ic. Post hōrā hō elapsū/ adhuc cōmonēt' ad p'fictū talit' ad alterā hōrā h'ic. In p'nt' postrema dimittit hōre p'ce talis in sua cō/ templatione amplius p'ficiet' q' oī tpe p'ce/ torto. z q' alioz de' d'nt' aut certe in vno/ mēse. Nō si a calu in suo regressu aut m'ra/ to accessu reperit' quasi restatūz/ sic q; q' demōstrat ei' deo q' p'nt' nō p'ficiat'.

Capitulum XLII

De tribus iudiciis ante oculos noster...
Dicit enim dñe in furore...
Et in veritate iste nimis est...
Et in furore tuo arguas me...

profecto remoueret in breui impedimēta/
vt secure mortis p̄stolare aduentū.

Capitulum XLIII

Quō quidā deficiūt in forti p̄seuerantiā/
in p̄templatione modicum p̄ficiunt.

PLures aut minus bene auisati
sūt circa p̄seuerantiē fortitudinē
seu circa p̄tēplatiōis fructū ac p̄
hoc ad ista p̄sequēdū multū res
moti. Renuūt enī seipsos dare orōni/ aut
meditationi incubere/ nisi se deuotione sē-
tiant affectos ad illa. ac nisi cū eos ista des-
lectant veniātq; ad cor suū. Uident ēi tali-
bus/ alias dicta nihil p̄desse. Sed hu-
iusmodi p̄panē buic q; frigore nimū cruci-
atur. recusat tñ accedere ad ignē nisi prius
habeat calorē. Aut certe equipanē alicui fa-
me peunt. nolenti q; q̄rere ad manducādū
nisi antea saturat sit. Quare enim aliq; se
dat in orōnez vel meditationē/ nisi vt cale-
fiat dñi amoris igne. vel vtaturet donis
aut gratia dei. Tales in hoc deficiūt seu er-
rant putāntes se tps p̄dere cū positi in orō-
ne vel meditatiōe/ nō mor deuotiōis imbre
irrigant. Ad qd̄ respondeo q; si nitāt q̄tū
in se est ad hoc/ atq; faciūt laborē suū. sicut
q; in bello et pugna p̄tinua/ p̄tra suas cogi-
tatiōes/ cū displicētia q; nō abscedūt/ nec
pacē habere p̄mittūt. tales p̄ tūc maius res
portāt meritiū q; sepe si eis adueniret deuo-
tio subito sine tali p̄ficiunt. Ratio q; militāt
deo/ et seruiūt suis expēsis p̄p̄ijs et sūptib;.
atq; cū labore maiori et pena. Verū tñ ē
q; volēs ad exemplū p̄narrate p̄sone sup̄i/
seipm̄ exercere optet ad hoc habere ipsum
magnū tps spaciū reiecto etiā oī onere ali-
arū occupationū/ taz ex p̄te sua q; alioz. se-
q; arcere ad p̄manēdū in vno loco fixū/ lō/
go tpe/ siue solatio subsequitur aliqua/ siue
nulla. q; tñ ad eandē hūndā laborare nō ces-
set atq; sit p̄tinuū. Cūq; se nimio senserit te-
dio affectū subijpi dicat/ q; adhuc expectet
ad medie hore spaciū ac hore faciēdo peni-
tentiā suā. expectās diuine grē elemosinaz.
Post horā vō elapsā/ adhuc se cōmoneat
ad p̄sistendū talit̄ ad alterā horā. Et sepe in
postrema dimidie hore p̄te/ talis in sua cō-
templatione amplius p̄ficiet/ q; oī tpe p̄te-
rito. et q; alijs decē dieb; aut certe in vno
mēse. Qd̄ si a casu in suo regressu aut itera-
to accessu/ reperit se quasi refutatū/ sic se
q; elemosina ei denegēt/ puta nō p̄secutus

grām deuotiōis. tūc hūilitate iuenit cō-
uerti ad deū/ p̄fitendo indignū se fore tāte
grē. imo q; plus meruisset verba et flagella
atq; tribulatiōes q; hmoi cōsolatiōes. Et
sic dicat. Dñe deus tue solatiōes laudes
et gloria/ tibi sint semp. mibi autē (vt dignū
est et iustū) p̄fusio. nisi oppositūz pueniat
mibi de tua miscōdia. Per talez modū vni-
cet deū. faciēs ei sacrificiū de cordis sui du-
ricia. Et certe deus ei nō obliuiscit p̄ferēs
mīaz suā cū cognouerit horā atq; p̄ficiūt. ex-
pedientē fm suū beneplacitū. Nec etiā
debet aliquis hmoi cōsolatiōes nimis as-
sectare in lacrimis atq; deuotiōe/ p̄ sua de-
lectatione et ad suā placetiā. s; vt p̄ talē con-
solationē/ amori ardētiori deo vniat. ad de-
um possit melius diutius et delectabili se
p̄uere. Si igit mag; ei placitū fuerit q;
p̄ tūc aliquis ei famulet sine talib; solati-
onib; / p̄formiter et nobis idē placere debet
debem; q; dicere. Dñe de; omnipotēs sus-
ficit mibi optime vt p̄miū meū atq; remū-
neratio a te reseruet mibi i paradiso. in p̄tri-
illō n̄ ebuēs. Illud vñ supplicet oroyt mī-
hi nō irascaris s; vt viuā in tua grā tñ mō-
d̄ certo fiat volūtas tua. Qui vō deuotiōez
assecut; fuerit/ diligēs existat/ grāru actiōez
et toto corde referēs deo oīpotenti. orādo
instātius vt augmētet et p̄firmet opus plā-
ratiōis sue in eo inceptū absq; hoc q; tale
qd̄ ei hic p̄ferat sic p̄miū. quin potius in fu-
turum reseruet p̄bendam integram.

Capitulum XLIII

Queda imaginatio montis cū tribus habitis
taculis. s. fidei spei et caritatis.

Iter motis antea adducti/ p̄ fa-
cilioz sui eleuatiōne in contem-
platione/ potest quis imagina-
ri cōuenienter. quēadmodū ali-
quando quidā quem noui fecerat. Et bre-
uiter perstringam eandē. Imaginemur
igitur mare magnū piculofissimum qd̄ di-
uersoz generum homines/ euntes et redeū-
tes nauigio p̄transeūt/ diuersis nauib;. ad
vñū tñ finalit̄ portū tendētes. in q; etiā ma-
gna p̄ transeūtiū ps/ p̄pter picula maxima
atq; tempestates varias necessario habet
pire. Ad ripā vō huius maris/ seu in litore
eleuata erit rupes altitudis mire. s. quaz
erūs q; cunq; secur; ē d̄ q; p̄tē q; in mag; isto
mari fiat spectari p̄t absq; sui piclo. in ista
rupe tres erūt statoc; siue habitac; tria vñū

De monte cōtemplationis.

In basso, aliud in medio, tertium vero in fine
siue sumo. In primo imaginemur fidem
esse hospitata. in secundo spem. in tertio vero
charitatem. **D**odo quādo quis in pri-
mo fuerit habitaculo scz basso, fides ipsa/
eidem maris horribilia ostendit pericula:
quantum ad animas, p que concipit timo-
rem validum, qz cōspicit iudicia dei mira-
bilis contra ipos peccatores/ab eo in isti-
maris voraginem precipitatos/damnatione
p̄petua/absqz villo remedio. **E**t ibi potest
homo deuotus/in certa fide coram sue mē-
tis oculis statuere omnia sua facta/ad ge-
nerandum in se sanctū timorem et pauore
secretorū dei iudicioz. **Q**uemadmodū est
fragilitas et mutabilitas breuitas vite mor-
talis, mortis incertitudo, damnatorū hor-
roz, multitudo eorum q̄ damnantur, ppria
sua peccata, defectusqz temporis preteriti,
quotidianos etiā excessus. **I**tem quō dñs
noster ihesus christus sanctiqz omnes/mul-
ta passi sunt tormenta afflictiones et tribu-
lationes, ita sit certus qz adhuc plura susti-
nebūt mali atqz damnati. **E**t quilibet siue
bonus siue malus expectare habet tribula-
tionez affuturā siue citius aut tardius. **I**n
secunda vero statione aut mansione/loca-
bitur spes tradens homini deuoto fiduci-
am ne p timore nimium desperet et sic semet-
ipm pdat et damnet. **E**t ibi debet conside-
rari omnia que faciunt ad spem bonā con-
cipienda: de dei bonitate. **S**ic em̄ nobis
esse faciendū ipse mandauit. **R**euocemus
illuc ad memoriam misericordias sanctorū
et sanctorū, beneficia infinita ab ipso nobis
exhibita et que quotidie exhibet, absqz villo
nostro merito, specialiter autē maximā di-
gnationem et misericordiaz passionis iesu
christi dñi nostri. **I**tes gratiā quā deus fa-
cit subito peccatoribz eos sustinendo. **I**n
hoc tabernaculo spei/ anima deuota resu-
mit aliquāter cor suū/ transferendo se de
vno tabernaculo ad aliud, ad miscendum
pauorem et humilitatem cum spe bona.
Unum em̄ alio absente nō sufficit. **I**n
tertia vero mansione dicte rupis/demora-
tur charitas, ibiqz cōsiderabit anima deuota
dñi sui magnitudinē, et quō dign⁹ sit ama-
ri appreciari atqz laudari. **Q**ualiter omnia
gubernat atqz sustinē, omne qd ē ex nihilo
pura sua boitate creauit. **E**t sic de silibus
cōditionibz nobilibz sine numero, sic et de
gloria, quā suis tradidit amicis. **S**ciūs

aug. docebat quāqz agnoscere deū p mētis
elevationem supra terram, supra celum su-
pra ppriam suā animā, atqz supra res oēs
ab eo creatas, et tunc in momento tempo-
ris et raptu/subito ad similitudinē coruscationis/
aut velocis nubium cursus: anima
deuota attingit qd sit de deo, et statim dec-
dit e contra seu relabitur. **S**ed ibi non
oportet vos esse curiosas nec nimis stabili-
re et stare. **S**ufficit vobis deum agnosce-
re in paradiso celi, et quātuor in p̄nti seculo dōz
sufficere vobis qz credatis et agnoscatis
qz ipse creator factor et redemptor vester ē,
et sic de alijs dignitatibz, de quibus in fide
catholicā edocemini, sine hoc qz scire veli-
tis quid sit ipse deus in sua natura p clarā
visionem eius. **D**e quo trado vobis ras-
le documentum sancti dyonisi. **Q**uociens
cumqz in cōtemplatione et meditatione
de deo factis, scitis qualis sit res quā vide-
tis, videtqz vobis qz res hec visa/quociens
mō assimilet alicui rei alteri hui⁹ mundi tūc
certitudinaliter teneatis, vos nō videre de-
um taliter p clarā visionem. **E**t simili mo-
do dico et de angelis. **N**on em̄ est deus cor-
poraliter magnus, nec albus nec rubeus,
nec clarus neqz coloratus. **S**ic nec sunt et
angeli. **V**erū quidē est qz cognoscitur
et sentitur bene/ modū alium/ qui scripto
tradi non potest/ neqz verbis edoceri, nisi
qz isti sic cognoscentes sentiunt et sciūt hoc
qd cognoscūt. **S**icut sentiendo/ vni dul-
corē/ aut plenitudinē vni vni⁹ saporē aut
vnam melodiam, et talia sentimenta enar-
ri nequeunt. **S**icut a simili aliquando in-
tra nos sentimus bene/ amorē aut gaudi-
um, et tamē amor et gaudiū nō sūt magna
corpalliter aut gracilia alba vel nigra. **N**ec
possz aliquis facere intelligere aliquē qua-
lia essent talia, qui nunqz hmoi sensisset in
se. **N**on tamē dico quin concipi poterit
deus quid sit in humana natura/ habet et
vt sic corpus, formatusqz ē vt alius homo.
Sed qd dixi de deo, intelligo in sua diuina
essentia. **E**t quando anima deuota/
bene visitata esset in habitando istam rupē
aut montem/ forti meditatione/ et p fortē
cogitationem semp illuc reuertet/ facili-
se eleuādo ac p̄mptus ad habēdū fidē spē
et caritatem/ et alias pulcerrimas cōtempla-
tiones absqz numero quas ibidē reperiret
essetqz ei tanqz portus et litus seu cōfugiū
pra oēs tribulationes et impedimēta/ maris

Capitulum .XL.

magni huius plentis mundi.
Dei vobis modis quibus gratia datur
Ite supra memini mille
le modis p̄ceptio vobis
et haberi. Ideoqz p tam
sens nō p̄fulto relinquēdo
libet suo sensui et gr̄a a deo collate, ne
ar qd dā largimur atqz copiosissimū
dimodo infimū in tam breui et mo-
imaginariōne velle p̄strin gere. Sed p
li ad hoc dico, qz am dei plene esse
tribus modis specialiter. **U**nus est
iustificationē sine hoc qz sentiat qz
cui sic dicit deo acceptabile reddat
tus modus est p̄ sentimētū et solatioz
quā sicut in istis qui in sua cōtemplati-
cipiūt et p̄cipiūt diuersos solationis m-
dos atqz gaudia spūalia. **N**am inter dū
dem videt qz liquet oīno in quadā du-
cedine in tā v̄ omne qd certum aut m-
dicant plene esse tali dulcore iudicā. **A**
quādo vero recipiūt securitatē quā dā ad-
rendā humilitate plenā, quā meliore
sibi meo displicet solā accipietes delecta-
nem et placentiā eoz in deo. **Q**uoniam
sibi meo huius placet atqz in se de se
gaudet. **C**ertū ita vera humilitate se eē
nūc solationes suas quibz locū dā
bre licet originē. **V**era em̄ humilitas
per cōsuetū visitationibz bonis a
diuina dā cognoscere ad imū et verā
delectā. **I**nos p̄p̄ libi dō displicet, reddidit
vili atqz abominabili in aspectu suo
hominū placentiā maximā hīs. **S**ed qz in
grā multā bonitatis diuina p̄fuit. **A**
quādo ita deuota sentiat cordis sui quā dā
dilatāz, vel sui intellect⁹ p̄prehēdēt in
se qz nūc mōdus indicabit qz deum
focē iustitias atqz infinite maiestatis
qz qz omne cōp̄dū est ei nihil oīno eē
videt, nūc in qz in talibz de⁹ cogno-
scit. **U**biqz reuoluntā in se quā dā spūa-
lem ebrietatē: ymōmētū et solatioz in la-
des spūales suspiriaz iustitiaz deuota nō
se valēs ad iustitiaz p̄p̄ op̄portet hō-
ris eripere seu ad extra id ostēdere qz in
riat, videtqz meritis eide qz oīa plena ius-
gloria et laude plena. **C**ertū vero mod⁹
būdi gr̄am p̄ntē de est p̄ vniōnē quā dā
modū deat p̄p̄ ip̄s habuit, certūqz cō-
templari et colligim. **S**ed de nō illo

magni huius presentis mundi.
Capitulum .XLV.

De tribus modis quibus gratia datur.
Sicut supra memini / millez mille modis contemplatio variari potest et haberi. Ideoque p tanto ad p sensu non p suto / relinquendo que libet suo sensui et gre a deo collate. ne videat quodam largissimum atq copiosissimum et quodammodo infinitum / in tam breui et modica imaginatone uelle pstringere. Sed p finali adhuc dico. gram dei presentem esse anime tribus modis specialiter. **U**nus est per iustificationem. sine hoc q sentiat atq ai am cui sic adest deo acceptabile reddet. **A**lius modus est p sentimentum et solatorem aliquid. sicut in istis qui in sua contemplatione recipiunt et capiunt diuersos solationum modos atq gaudia spualia. Nam interdum eisdem uident q liquefiat oino in quadam dulcedine. in tantum ut omne quod cernunt aut meditantur / plenum esse tali dulcore iudicant. **A**liis quando uero recipiunt securitatem quanda admirandam humilitate plena. qua mediantes / ipsi sibi met displicent / sola accipientes delectationem et placentiam eorum in deo. **Q**uoties enim sibi met ipse quis placet atq in se de seipso gaudet. certum sit a uera humilitate se esse alienum. nec solatorem suum quibus iocundat / a deo habere sciat originem. **V**era enim humilitas semper ex his sociata uisitationibus bonis atq diuinis / dat cognoscere ad imum et ueraciter defectus suos. p quos sibi homo displicet. redditis uillis atq abominabilis in aspectu suo. nihilominus placentiam maximam habens. sed quod in gratia misericordie bonitatisq diuina consistit. **A**liquando anima deuota sentiet cordis sui quadam dilatationem uel sui intellectum apprehendens in se plures etiam totum mundum. iudicabitque deum fore tam excellentis atq infinite maiestatis / quod quasi omne quod residuum est / ei nihil oino esse uideat. nisi in quantum esse in talibus deo cognoscit. **Q**uibus uero sentiet anima in se quadam spualem ebrietatem / mouentem eam sobrietate / in laudes spuales. suspiriaq sancta et deuota. non se ualens ad intra continere / quoniam oporteat de foris erumpere seu ad extra id ostendere / quod sentiat. uideatq interdum eidem quod oia plena sint gloria et laude plena. **T**ertio uero modo huiusmodi gratiam presentem dei / est p unionem. que ad modum beati pauli apostoli habuit. ceterisq contemplatiui excellensissimi. **S**ed de modo isto

loqui me indignum reputo et os meum contineo altioribus doctoribus illud relinquens discutendum. // Finit.

Sequitur epistola
ab eodem edita.

Atulit enim eximie caritatis uestre litem / non puam leuam infortunio meo (sicut spero) felicitati. **E**st enim flagellum patris misericordie / quod uisum modo uere supra spem et omne meritum meum / tunc peruenit. **F**ecit enim cum temptatone puentum ut possem sustinere. **G**ratias igitur uere benignissime pietati / que passionem prestat taliter flagellato / que plena consolatione documenta supradidit / que demum precoribus qualia nec usurpo mihi nec eis me dignum censeo pregrauari. **S**ic plane sic decebat sapientiam / pfectos / uerum et consortio suo quamq abortiuum quod in tribulatione positum solarentur. **U**erum et si absque ulla fictione cum laboribus plurimis et expensis. olim iam conatus sum debiles humeros meos / et fragilitatis sue consocios subducere / oneri tanto cancellarie presentem / et in alium gradum transferre / uibilominus inegressibili quodam laborinto circumactus / et quasi posuerim pedes meos in rete et in maculis eius ambulare / confusus sum ab expectatone / sentioque illud terrentianum quod non licet hominem sepe esse ut uult. **M**andat sum quippe ab illo / cui post deum me et omnes opas meas debeo. dominum meum dominum Burgondum loquor. cuius uerina aliud circa me et p me modesti / humili / salubrius et consilium extitisset / ignoscat deo idipsum consulentibus. **I**ta obediens / sed impediuit iter meum / quod olim a sine Balaam obstitit / et interim ab executione officij cancellarie me spontaneum illud etiam / presentem deserere parum tamen illud p obedientia crequi uolentem suspenderit. **I**n qua re facio quod mandatis / neque aliud pronunc subesse uideo et substituo enim pro exercendis omnibus que presentem agere cum solenitate factum mitto. **B**eue ualete / mei memores in orationibus uestris. **S**criptus Brugis. xxvij. april.

Sequitur alia epistola

epistola eiusdem.
Quod secundum est socij et fratres in christo dilectissimi. **I**ocundum ualde quod uerbis nequeo uos alloqui. **S**unt enim amicos gratia undecumque colloqua
Bb